

DECEMBER 2004 - JAARGANG 30 - NUMMER 5

Hak-al

Natuur- en Vogelwacht Culemborg

in dit nummer

Een weekend Vlieland met de vogelwerkgroep

De jeugdrubriek

Culemborgse natuur over 15 jaar nog steeds vitaal?

Colofon

Voor vragen over de bezorging,
Loes Plaisier
0345 - 51 98 47

Redactieadres:
Dorpstraat 24
4111 KS Zoelmond
e-mail: redactie@nvwc.nl

Eindredacteur:
Louis van Oort

Redactie:
Ellen Geleedst,
Harry van de Warenburg,
Ruud Post,
Gerrit Jan Klop (webbeheer)

Uitgave:
Natuur- en Vogelwacht
Culemborg
Middelcoopstraat 1A
4102 CE Culemborg
e-mail: post@nvwc.nl
website: www.nvwc.nl

Vormgeving:
Ruud Post

Druk:
Jacobs Repro Service
Culemborg

Distributie:
A. van de Berg,
Th. & A. Boudewijn, K. van Elst,
P. van Es, G. Greeve,
J.J. Geleedst,
Y. Jakobs-Lammers,
L. v.d. Kooij, M. Steltenpool,
W. van de Ree, W.&C. Rubers,
W. de Rooij, H. v.d. Warenburg
en F. Waroux.

Lidmaatschap:
De Hak-al is een uitgave van de
Natuur- en Vogelwacht
Culemborg en wordt gratis
verspreid onder haar leden.

Van de redactie

Beste Hak-al lezers,

Dit voorwoord was ik normaal gesproken begonnen met luchtige mededelingen over de verhalen die u deze keer voorgeschoteld krijgt. Vlak voor het ter perse gaan van de Hak-al bereikte ons echter het bericht dat Kees IJdenberg was overleden. Hoewel hij al enige tijd ziek was, kwam de dood van deze markante NVWC-man voor velen toch als een schok. Kees was iemand uit het hart van de vereniging en bovendien een zeer aimabel mens. Zijn aanwezigheid bij onder meer de NVWC-kampen en allerlei klusactiviteiten zal gemist worden. Voorzitter Kars Veling staat in een 'In memoriam' wat uitgebreider stil bij de dood van Kees IJdenberg.

Maar -cliché cliché- het leven gaat door, dus kunnen we toch ook niet om de overige artikelen in deze Hak-al heen. Door omstandigheden ontbreekt deze keer helaas de vogelrubriek van Jouke Altenburg, maar we hebben gelukkig als uitstekend alternatief een zeer amusant verhaal van Gerrit Jan Klop. Samen met een aantal leden van de vogelwerkgroep maakte hij een weekendtrip naar Vlieland. Het werd een groot succes voor de deelnemers.

Die zelfde Gerrit Jan Klop is overigens de nieuwe beheerder van de NVWC-webstek (www.NVWC.nl). Hij neemt de taken over van Jan Dirk Buizer, die de site in de afgelopen jaren op bewonderenswaardige wijze gestalte heeft gegeven. Daar Jan Dirk de komende jaren zijn handen vol heeft aan totaal andere activiteiten, restte hem onvoldoende tijd om de webstek op een goede manier bij te houden. In Gerrit Jan heeft hij echter een uitstekende opvolger, die door Jan Dirks werk gelukkig in een gespreid bedje terecht komt.

Verder in deze Hak-al de terugkeer van de jeugdpagina's. Monica Noordhuis en Gerdit Greve hebben de jeugdgroep weer 'vlot getrokken' en doen daar op een enthousiaste en lezenswaardige manier kond van. Let overigens op de prijsvraag die hieraan verbonden is: Wie bedenkt een nieuwe naam voor de jeugdpagina's?

Daarnaast bieden in dit nummer enkele werkgroepen wat meer inzicht in hun activiteiten en komen de vaste rubrieken natuurlijk aan bod. Ellen Geleedst haalt, met het jubileumkamp (30 jaar) naar La Brenne in het achterhoofd, herinneringen op aan een ander jubileumkamp: dat van 1995, eveneens naar La Brenne.

Ook hebben we een samenvatting opgenomen van een rapport dat de NVWC als advies aan de gemeente Culemborg heeft aangeboden: 'Culemborgse natuur; over 15 jaar nog steeds vitaal?' De laatste bladzijde van deze Hak-al wordt gevuld met een wat merkwaardige buitenlandse bijdrage.

Tot slot een compliment aan alle auteurs. In de vorige Hak-al vroegen we of iedereen die een bijdrage wilde leveren de deadline goed in de gaten wilde houden. Die oproep heeft blijkbaar gewerkt, want deze keer was alles vrijwel op tijd binnen. Voor de volgende Hak-al is de deadline overigens 1 januari.

Rest mij nog u een mooie decembermaand en natuurlijk veel leesplezier te wensen.

Louis van Oort

Nummer 5

Het voorblad
roodbruine slanke amaniet

Foto:
Wim Rubers

- 04** Een weekend Vlieland met de vogelwerkgroep
- 08** De Plantenwerkgroep (PWG) van de NVWC
- 09** Waar komt die naam vandaan?
smient
- 10** Het natuurmoment
Op jacht naar de Q-vogel (deel 2 en slot)
- 12** Nestkastenwerkgroep
.... even een ochtendje van de straat
- 15** Mysterybird
Prijsvraag: wie bedenkt een naam voor de jeugdpagina's?
- 16** De jeugdpagina
- 18** Van de leesplank
Periode: september - oktober 2004
- 20** Culemborgse natuur
over 15 jaar nog steeds vitaal?
- 22** Herinneringen aan het jubileumkamp van mei 1995
- 24** Nieuws van het bestuur
- 26** In memoriam
Kees IJdenberg
- 27** Paddenstoelen excursie
Kaapse bossen
- 30** Natur- und Humorstudie mit Horst und Rudi
- 31** Adressen
- 32** Agenda

Een weekend Vlieland met de vogelwerkgroep

door Gerrit Jan Klop

VRIJDAG 15 OKTOBER

05:55 Ketelvink

Zeven paar ogen nog vol slaap kijken niet jaloers naar de enige drie personen die de komende uren wakker moeten blijven. Dit zijn de chauffeurs die de rest veilig in Harlingen moeten krijgen. Harlingen, want dat is de poort naar het vogelparadijs Vlieland. We hebben het over het (van nu af aan) jaarlijkse uitje van onze Vogelwerkgroep. Drie dagen lang vogelen; drie dagen om een zo groot mogelijke soortenlijst te scoren; drie dagen gevuld met de ultieme ontspanning van een groep NVWC'ers die een passie deelt: vogelen.

08:30 Veerbootterminal, Harlingen

Nog voor we op de boot zijn, maak ik de opmerking dat we ook nog op tijd zijn om de snelboot te halen. Dan zijn we binnen 45 minuten op het eiland. Met de gewone boot kost dat een uur extra. Door de ervaren Vlielandvogelaars Daniël en Job wordt ik een beetje vreemd aangekeken. "Ben je helemaal gek

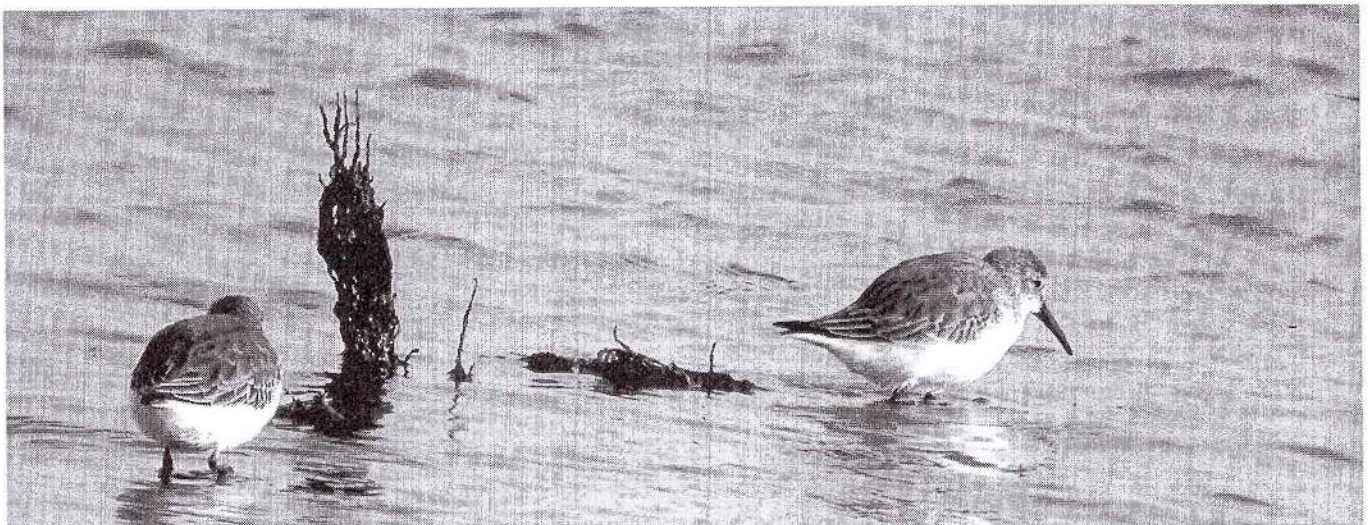
geworden! Daar kun je helemaal niet op het dek komen." Ze hebben natuurlijk gelijk. Op de Waddenzee heb je kans om soorten te zien die je veel moeilijker vanaf het eiland kunt vinden.

09:45 Veerboot Oost-Vlieland

In deze tijd van het jaar vind je op het bovendek van de boot alleen rokers en vogelaars. Vandaag is dat niet anders. Een grote groep andere fanatieke vogelaars blijkt op ook richting Vlieland te gaan en er worden heftig telefoonnummers uitgewisseld om elkaar te kunnen waarschuwen als er leuke soorten worden gevonden. Ook besluiten we een kleine onderlinge competitie te beginnen. Wie voorspelt het best hoe lang de soortenlijst aan het eind van het weekend zal zijn? De regels: we starten als de boot de kade van Harlingen loslaat, we eindigen als de boot de kade van Harlingen weer raakt op zondagavond. Minstens twee personen moeten de vogel hebben waargenomen. Horen is ook waarnemen. Er wordt schaapachtig gelachen als ik 114 zeg.

11:05 De Waddendijk achter het dorp

Verspreid over 200 meter liggen verschillende stuks bagage alleen op de dijk. De eigenaren ervan hebben die spontaan laten vallen om terug te rennen naar een heftig gebarende Daniël. Die staat ongegeneerd een achtertuin van een inheemse in te kijken en noemt het kleine vogeltje in het gras een dwerggors! Ik maak met mijn telescoop een foto van de vogel. Alleen de rug, jammer. Een gerenommeerde vogelaar is inmiddels gebeld en als die flink zwetend aan komt fietsen, is de vogel verdwenen uit de tuin; geschrokken van een niets vermoeden kat. De 'expert' is zeer sceptisch over onze waarneming en als hij het plaatje op mijn camera heeft gezien, roept hij stellig: "Dit is geen dwerggors!" Op dat moment heeft Job het vogeltje 50 meter terug weer gevonden en daar rennen we weer. De vogel vliegt op als we er aankomen en laat een duidelijk "tzick, tzick" horen. "Dwerggors!" roept de expert. De grijns op onze gezichten is zo

bonte strandloper, foto: Gerrit Jan Klop

extreem dat ik moet vrezen dat die er de rest van het weekend niet meer af kan. Job zet de waarneming op de Dutch Birding semafoon zodat ook de andere vogelaars op het eiland van deze vogel kunnen genieten. "Culemborg is op Vlieland. Laat vogelend Nederland dat maar weten!", roept Theo luidkeels met de vuisten in de lucht. Na het "doorpiepen" van de waarneming druk ik de stopwatch in om te meten hoelang het duurt voor andere vogelaars de waddendijk hebben bereikt. Terwijl we al juttend naar onze bagage onze weg naar het appartement vervolgen, zie ik een klein vogeltje onder aan de dijk zitten. Ik maan degene die achter me lopen te stoppen. "Dit lijkt wel weer een dwerggors.", mompel ik onzeker. Op dat moment komen uit iedere steeg telescopen en hun hijgende eigenaren. Zo'n 12 man hebben in 6 minuten tijd ons bereikt. Ik probeer nog te zeggen dat de gemelde gors zo'n 50 meter achter ons zit, maar dat wordt me onmogelijk gemaakt door stille gejuich omdat men meteen is gaan kijken naar het vogeltje die ik in mijn telescoop heb. Inderdaad weer een dwerggors!

Op dit moment hebben we meer dwerggorzen dan pimpelmezen. Wat een gedenkwaardig moment. We hebben zelfs nog geen putter.

15:25 De Oostervallei

De Oostervallei is het gebiedje net achter de duinen op de oostkant van Vlieland. Lekker in de luwte door de lage vegetatie struinen om kleine zangers te vinden. Dit kleine spul valt doodmoe neer in de vegetatie omdat ze net van Terschelling over een stuk Noordzee hebben moeten vliegen. Als we een laag wilgenstruikje vinden met wat goudhaanachtig spul begint Bruce opeens een luid sissend geluid te maken. Ja, duindoorn kan flink steken, denk ik nog. Maar het schijnt een beproefde methode te zijn om kleine zangertjes nieuwsgierig te maken en boven in de vegetatie te krijgen. Het werkt! Verschillende goudhaantjes zitten opeens boven in de struik en laten zich prachtig

bekijken. Op het strand vinden we twee prachtige sneeuwgorzen. Geen putters.

20:12 Grand Café of het Marianne Weber-incident

In een gezellig restaurant zitten we te genieten van uitstekende gerechten. We lachen wat om de Vlielanders die we deze middag wat dromerig door het dorp hebben zien lopen. Half Vlieland is namelijk in de ban van Marianne Weber die vanavond zal zingen in de Oude Stoep, de enige "disco" van het eiland. Ik begin wat grappen te maken over mevrouw Weber en de stemming stijgt, dus de grappen

zilverplevier, foto: Gerrit Jan Klop

worden wat grover. Het vervelende is dat men mij verzaakt te vertellen dat Marianne zelf aan een tafeltje achter ons zit te eten. Als ze dat uiteindelijk wel doen, probeer ik me onzichtbaar te maken achter een geslonken varkenshaasje. Onmogelijk! Veel mannelijk puttergedrag. De vogel zelf staat nog niet op onze lijst.

Score na dag 1: 86 soorten (geen putter)

ZATERDAG 16 OKTOBER

10:30 Camping Lange Paal

In onze jacht naar soorten zijn we neergestreken op Camping Lange Paal, midden op het eiland. Deze plek biedt een prachtige afwisseling van veldjes, kleine bomen en lage

struiken. Al snel vinden Job en Minke een stel barmsijzen. Blijkbaar kijken onze tortelduiven niet alleen naar elkaar. De voorspelde regen lijkt overal te vallen behalve op Vlieland. Een groot, wolkenloos gebied hangt boven het eiland en lijkt niet te bewegen. Nog steeds geen putter.

13:00 Kroonspolders

Wie mooi wadvogels wil zien, moet tijdens afgaand tij op de dijk staan tussen de Kroonspolders en het wad. Tijdens de vloed zitten de hele polders vol met eenden en steltlopers, die terug naar het wad vliegen zodra het water laag begint

te worden. Honderden goudplevieren, tureluurs (of is het tureluren, nou ja, klinkt allebei gek) en bonte strandlopers vliegen laag over ons heen. Een grote zaagbek foerageert vlak naast ons. Een paapje laat zich mooi bekijken in wat kale struikjes. Over de Polders wordt een blauwe kiekendief belaagd door een dappere sperwer. Baardmannetjes (en vrouwtjes) vliegen door het riet. Op zo'n heerlijke plek vergeet je de tijd. Ik weet niet meer hoe lang we hier al zitten, maar weet wel dat er voor de lange wandeling om de Kroonspolders heen geen tijd meer is. We wekken Annette, roepen Job en Minke weer terug uit hun duinpan en trekken verder oostelijk. Op de rozenbottels rond de kazerne zitten vast putters.

Drie dagen gevuld met de ultieme ontspanning van een groep NVWC'ers die een passie deelt: vogelen. foto: Martine Kriesch

15:15 De Kazerne

Na een gekraagde roodstaart en een paar waterrallen besluiten we een stuk de Vliehors op te lopen. Dat mag in het weekend als de Luchtmacht er niet zit. Bruce is een oude tank in gekropen en probeert de roep van putters na te doen. Helaas. De tank, als vreemde klankkast, maakt er een zo raar geluid van dat alle vogels van de Vliehors lijkt te hebben verjaagd.

Score na dag 2: 102 soorten (nog steeds geen putter)

ZONDAG 17 OKTOBER

9:30 Het Kerkhof

De bomen rond het kerkhof in het dorp behoren tot de grootste en oudste van het eiland. Dit lokt vooral kleine zangers aan. Hier hopen we op een bladkoning. Ik ben erg enthousiast, want dat zou voor mij een nieuwe soort betekenen. Na een rustig rondje langs de graven worden we wat vreemd aangekeken door de kerkgangers die massaal zijn komen aanlopen. In de serene rust die er heerst roept Daniël plotseling: "Goudvink!". Wij kijken alle tien omhoog. De kerkgangers alleen naar de herriemaker Daniël. Het kan ons niet veel schelen. Weer een soort! En zelfs uit dezelfde familie als de putter.

10:15 De duinbossen rond de vuurtoren

Nog nooit stond ik voor een zo groot dilemma. Een paar meter voor me zie ik een prachtige staartmees met een witte kop zitten. Vijf meter rechts van mij vliegt een beflijster luid tsjakkend alarmerend op. Links van mij hoor ik iemand roepen: "Gierzwaluw!". In een fractie van een seconde maak ik een afweging: wijkopstaartmees is geen echte soort, de gierzwaluw ken ik eigenlijk wel, de beflijster hadden we nog niet op onze lijst. Naar rechts dus. Job rent mee en na een wilde achtervolging van een paar minuten. Scoren! Mooi vrouwtje beflijster.

11:10 Camping Stortemelk

Camping Stortemelk ligt tegen de Noordzee aan in de duinen ten noorden van het dorp. Een prachtige plek om boven op een duin naar de zee te turen. We zitten nog maar net boven als een donkere vogel opeens een groep van dertig meeuwen opjaagt. Een kleine jager, wordt mij verteld en hij laat zich een tijd prachtig bekijken. Verschillende jan-van-genten vliegen ver op zee. Een lijntje zwarte zee-eenden vliegt voor een knalgele boei langs. Zeevogels observeren is een fantastische bezigheid. Opeens valt mij weer een donkere grote vogel op die uit

de volle zee recht op ons af komt vliegen. In een reflex zeg ik: "Weer een jager!" Helemaal fout. Het blijkt een vogel die we daar niet hadden verwacht. Lange ronde vleugels, ronde kop met grote gele ogen: een velduil! Eenmaal boven de duinen blijft hij nog een uur lang ter plaatse en is hij af en toe prachtig te zien. Ondertussen zijn wij begonnen met het bekende uitkammen van de bosjes. Eindelijk vliegt er een groep kruisbekken over. Die hadden we wel verwacht, maar zo laat in het weekend begonnen we hem toch een beetje te knijpen. Een mannetje beflijster gaat boven in een kaal sparretje zitten, zodat degene die hem eerder hebben gemist hem nu fantastisch kunnen zien. Opeens begint Job te rennen richting de fietsen. "Een bruine boszanger bij de waterzuivering!", roept hij naar achteren en stopt al rennend zijn telefoon weer weg. Als hij beseft dat hij niet weet waar dat is, houdt hij in. Martine weet waar het is en de sprint wordt vervolgd. Ik vraag me af of we voor een putter ook zo zouden rennen.

12:35 De Waterzuivering

Dertig mannen staan achter een flink hek te kijken en luisteren naar een klein, bruin, raar smakkend vogeltje dat in de lage rozenbottelstruiken zit op het terrein van de waterzuivering. Ik zie nog even het vogeltje mooi zitten als hij opvliegt. Ik hoor een dertigtal zuchten van

teleurstelling. Toch weer een nieuwe soort.

15:30 Het Appartement

Het slechte weer heeft eindelijk Vlieland verzvolgen. Druipnat sta ik mijn tas in te pakken. Het zit er weer op....Telefoon. Het is Job. Een bladkoning bij het Nuongebouw. Ik kijk naar buiten en zie dat het nog steeds plentst. Ach, wat kan het mij schelen! Niemand deelt mijn energie en helemaal alleen spring ik op de fiets.

15:35 Het Energiegebouw

Daar aangekomen zie ik helemaal niemand. "Je moet achter het gebouw zijn.", had Job gezegd. Ik open een roestig en piepend hekje en loop langzaam naar de achterkant van het gebouw. Een stukje lager van me staan twee mensen. "Hij moet hier ergens

zitten.", zegt één van hen, "in deze esdoorns." Hoe moet ik zo'n klein vogeltje vinden dat ik nog nooit heb gezien? Ik speur de bomen wat af met mijn kletsnatte kijker. Niets. Opeens beweegt er wat in mijn ooghoek in het struikje links van mij. Ik richt mijn kijker en voel meteen dat ik dit beeld nooit zal vergeten. Mijn eerste bladkoning op drie meter afstand, volledig zichtbaar op een takje. Zoeken, spanning, vinden, ontlading, emotie. Met een brok in mijn keel roep ik zachtjes naar de mannen die beneden me staan en met zijn drieën staan we een paar minuten naar het schitterende vogeltje te kijken. "Dit is mijn eerste.", zeg ik zacht. Een wildvreemde hand slaat me op mijn schouder. "Gefeliciteerd, man!" Wat is er mooier dan het delen van een passie met anderen?

17:45 De boot naar Harlingen

Het zit erop. Buiten is het te nat en vooral te donker om nog nieuwe soorten te scoren. Ik maak de lijst op om onze eindscore te bepalen. En belangrijker natuurlijk, wie onze onderlinge competitie heeft gewonnen. Ik kom op 112 soorten. We feliciteren Annette die er met 111 het dichtste bij zit. Maar wat heeft ze nou eigenlijk gewonnen. Ik roep dat de winnaar het uitje volgend jaar mag organiseren. Er wordt wat gelachen. Veel harder wordt gelachen.als ik de lijst nog eens opmaak en zie dat ik vergeten was om de zwarte roodstaart te tellen. 113 soorten! En de winnaar is.....ik. Wie een kuil graaft...blah blah blah. Met een putter zouden we op 114 soorten zitten en zou ik overtuigend gewonnen hebben . Zucht. Volgend jaar...!

Eindscore na dag 3: 113 soorten (zonder putter)

SOORTENLIJST

roodkeelduiker	scholekster
dodaars	kluut
fuut	kievit
jan-van-gent	goudplevier
aalscholver	zilverplevier
blauwe reiger	bontbekplevier
lepelaar	houtsnip
grauwe gans	watersnip
brandgans	rosse grutto
rotgans	wulp
bergeend	tureluur
smient	groenpootruiter
krakeend	steenloper
wintertaling	kanoetstrandloper
wilde eend	drieteenstrandloper
pijlstaart	kleine strandloper
slobeend	bonte strandloper
eidereend	kleine jager
zwarte zee-eend	stormmeeuw
middelste zaagbek	grote mantelmeeuw
grote zaagbek	zilvermeeuw
bruine kiekendief	kleine mantelmeeuw
blauwe kiekendief	kokmeeuw
sperwer	dwergmeeuw
havik	grote stern
buizerd	visdiefje
torenvalk	holenduif
slechtvalk	houtduif
bosfazant	tortelduif
waterral	velduil
waterhoentje	gierzwaluw
meerkoet	grote bonte specht

boomleeuwerik	tijftjaf
veldleeuwerik	bruine boszanger
witte kwikstaart	bladkoning
grote gele kwikstaart	zwartkop
graspieper	roodborst
oeverpieper	zwarte roodstaart
goudhaantje	gekraagde roodstaart
vuurgoudhaantje	paapje
winterkoning	roodborsttapuit
heggemus	tapuit
beflijster	baardmannetje
merel	staartmees
kramsvogel	koolmees
koperwiek	pimpelmees
zanglijster	boomkruiper
grote lijster	vlaamse gaai

ekster
kauw
zwarte kraai
spreeuw
dwerggors
rietgors
sneeuwgorst
vink
keep
kruisbek
groenling
barmsijs
sijsje
kneu
goudvink
huismus
ringmus

grote zaagbek, foto: Gerrit Jan Klop

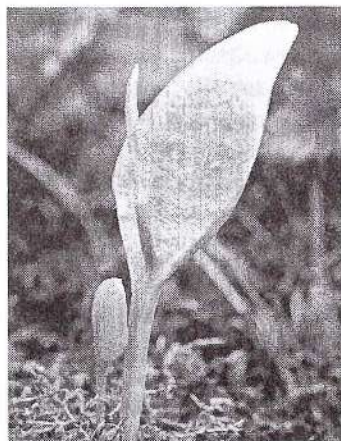
De Plantenwerkgroep (PWG) van de NVWC

door Leo van der Kooij

Al spoedig na de oprichting van de NVWC in 1975 wisten enkele plantenliefhebbers elkaar te vinden. Met name Wim Rubers, Han Jansen, Kees van der Vate, Wim Kievit en schrijver dezès waren de drijvende krachten achter allerlei activiteiten op plantengebied. Geregeld werden excursies en inventarisaties gehouden zoals in de Regulieren, de Burense Put en Mariënwaardt. Ook gebieden verder weg zoals de Amsterdamse Waterleidingduinen, Oostvoorne, de Botshol en dergelijke werden in excursieverband bezocht.

Vermaard waren ook de plantenkampen die tot zo'n 15 jaar geleden regelmatig in september plaatsvonden. Gedurende een weekend lang werd er naar planten gezocht. Gebieden die bezocht werden, waren onder meer Zeeland (Schouwen-Duiveland), Noord-Brabant (camping Morgenrood bij Oisterwijk) en de Haarlemse duinen (landgoed Naaldenveld). Het is jammer dat het enthousiasme van de beginjaren langzamerhand verminderde. De leden van de PWG bleven wel actief, maar de excursies trokken steeds minder belangstellenden en ook de plantenkampjes bleken niet meer "haalbaar".

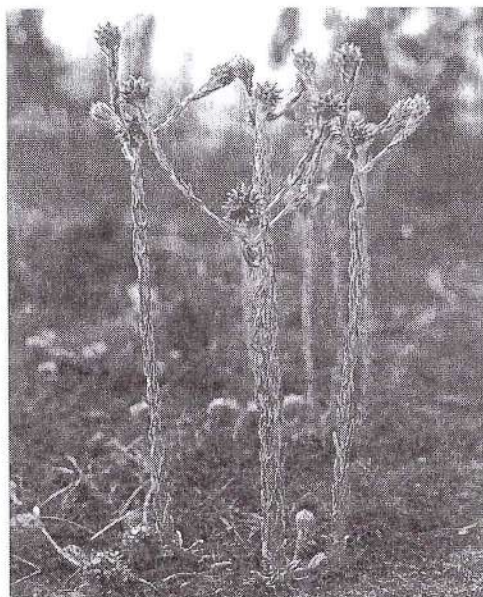
Inventarisaties

In 2001 werd Duits viltkruid gevonden in de Baarsemwaard. Deze zeldzame eenjarige soort is nog steeds met enkele exemplaren aanwezig. foto; Wim Rubers

Op dit moment telt de PWG een tiental min of meer actieve leden. Die houden zich voornamelijk bezig met inventarisaties. De laatste jaren betrof het steeds de uiterwaarden van de Lek. Bijzondere soorten die daar zijn aangetroffen zijn graslathyrus, Duits viltkruid, slijkgroen en karwijvarkenskervel. Bijzondere rivierdalplanten zoals sikkelklaver, kruisdistel, kattenkruid en aartsengelwortel wisten zich uit te breiden met name in de natuurontwikkelingsge-

bieden Goilberdingen- en Baarsemwaard. Helaas bleef er van het eens befaamde rivierduin in de Redichemse Waard niet veel meer over. Veldsalie verdween en

Addertong, een merkwaardig varentje dat in het Tichelterrein van Buren aan te treffen was. Zou het er nog groeien? foto; Wim Rubers

trilgras zien we steeds minder. En of de weidegeelster er nog voorkomt, is onzeker. Veel bijzondere planten zijn ook te vinden in de Put van Buren: grote keverorchis, duizendguldenkruid, vroegling, aardaker, grote boterbloem om er maar enkele te noemen. De eertijds daar talrijk voorkomende moeraswespenorchis heeft het er moeilijk en de laatste jaren is er vergeefs gezocht naar de zeldzame addertongvaren.

Cursus

Sommige initiatieven blijken soms succesvol en een stimulans om ook als PWG naar buiten te treden. Dit jaar hebben we een succesvolle plantencursus gehouden, met twaalf deelnemers. Maar liefst zes actieve leden van de PWG traden beurtelings als docent en begeleider op. Succes hadden we een tweetal jaren geleden met een avond over bomen in de winter. Een ander vast onderdeel dat elk jaar weer terugkeert, zijn de paddenstoelenexcursies. Als PWG mogen we ons gelukkig prijzen dat we in de gelederen een aantal zeer goede paddenstoelenkenners hebben namelijk Wim Rubers, Albertine Jacobs en Rob van der Haterd. De belangstelling van de niet PWG'ers in onze vereniging is daarbij de stimulans om initiatieven te ontplooiën en ons enthousiasme te vergroten. Moge het komende jaar -het 30-jarig jubileumjaar van de NVWC- wat dat betreft een goed jaar worden.

Waar komt die naam vandaan?

door Ellen Geleedst

Bij sommige namen heb je echt geen flauw idee waar ze vandaan komen. Of ze betekenen nu juist niet wat je denkt. Bij de ijsvogel is het allemaal wat meer voorspelbaar, maar zijn naam heeft wel een dubbele betekenis, die hem toch weer interessant maakt. Bovendien is de ijsvogel gewoon een hele leuke soort. Iedere geïnteresseerde natuurliefhebber kan hem herkennen, ook al ben je geen geïnteresseerde vogelaar. Op het zien van een ijsvogel reageren heel veel mensen enthousiast. Alle reden dus om de ijsvogel eens voor het voetlicht te brengen.

ijsvogel, foto: Gerrit Jan Klop

Zoals we al wel kunnen vermoeden, heeft de naam 'ijsvogel' alles te maken met ijs. En dan met het ijs op sloten en plassen. In de winter worden deze beesten regelmatig waargenomen bij een wak in het ijs, waar ze dan nog een visje te pakken proberen te krijgen. De sloten en beekjes die het laatste dicht gaan, of niet, die bieden de meeste kans op deze indrukwekkende blauwe vogel.

Maar er is nog een verklaring voor zijn naam. In vroeger tijden was de Germaanse naam voor deze vogel 'Eisenvogel', oftewel: 'ijzeren vogel'. Zijn metaalblauwe kleur kwam overeen met die van de ijzeren sieraden die in die tijd wel gedragen werden. Door wijzigingen in de techniek veranderde later de kleur van het ijzer en had de vogelnaam er geen binding meer

mee. Maar waarschijnlijk heeft het gedrag van de vogel, dat vissen bij wakken in het ijs, er wel toe bijgedragen dat 'Eisenvogel' veranderde in 'ijsvogel'...

Landelijke tendens

Rond Culemborg kunnen we de laatste jaren steeds vaker ijsvogels waarnemen. Dat past ook wel in een landelijke tendens. De atlas van de Nederlandse broedvogels begint de beschrijving van deze soort met de zin: "Als er één soort in gedachten komt bij de vraag of de opwarming van het wereldklimaat ook nog gunstige bijverschijnselen heeft, dan wel de ijsvogel." De ijsvogel is erg gevoelig voor koude winters, dus bijvoorbeeld in de winters 95/96 en 96/97 heeft het beest het even erg moeilijk gehad. Maar het gaat nu erg goed met deze vogel. Broedde voorheen een laag aantal vogels rond snelstromende beken (voornamelijk in Limburg), nu heeft de soort zich ook als broedvogel veel verder uitgebreid. Ook rond Culemborg broeden jaarlijks enkele paren. De Hak-al-special 'waarnemingen Culemborgse vogels 1975-juni 2002' noemt deze vogel een vrij schaarse broedvogel, doortrekker en wintergast in klein - vrij klein aantal. Vrij schaars wil zeggen, dat er in een jaar tussen de drie en tien broedparen zijn vastgesteld. De trektellers op de telpost in de Redichemse waard zien vrijwel elke telling wel een ijsvogel ter plaatse. Ook in Goilberdingen wordt hij veel gezien. En mocht er deze winter eindelijk weer eens ijs liggen, dan is er een sluisje halverwege de Weidsteeg richting de dijk, waar vaak nog net wat open water is. Alle kans dat daar een ijsvogeltje zit te vissen. Zo hoort het ook: ijzig koud en dan warm worden van enthousiasme, omdat er zo'n blauwe schicht voorbij flitst. Zo komt hij tenslotte ook aan zijn naam.

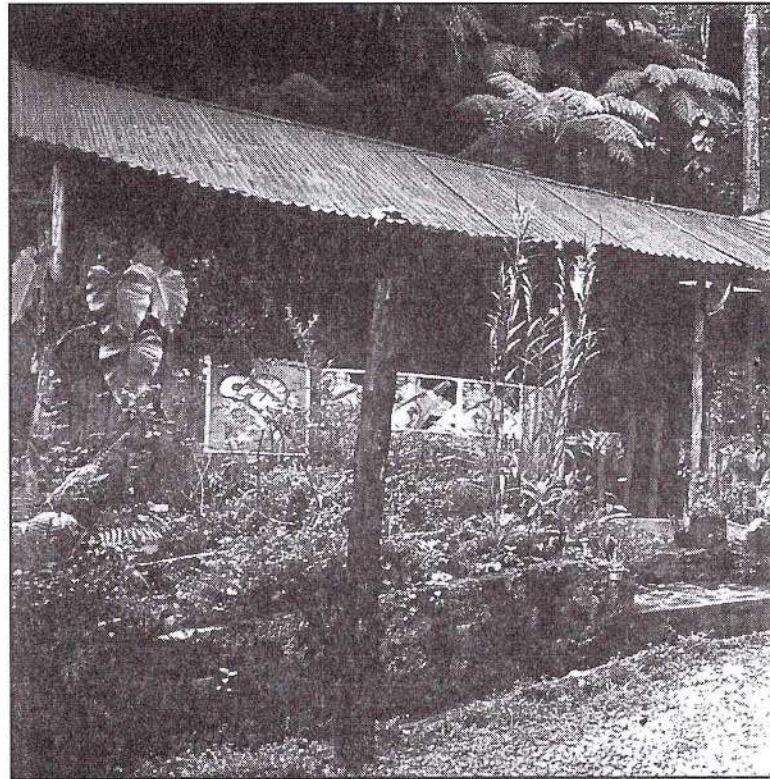
Het natuurmoment

door Paul van Veen

Op jacht naar de Q-vogel (deel 2 en slot)

In de vorige Hak-al heeft u kunnen lezen van onze belevenissen in Guatemala en bovenal het niet zien van de Quetzal. Ik kondigde overigens wel aan dat we terug zouden gaan. Sterker nog: toen u het verhaal las waren we alweer terug van een uitermate geslaagde reis naar Guatemala, Belize en New York. Ik zal u niet langer in spanning laten of we nu wel of niet die Q-vogel hebben gezien. Yes, we've got him! (vrij naar Paul Bremmer).

Ook dit keer begon de reis in Antigua (Guatemala). Dit is de toeristische hoofdstad van het land, de plek waar je zeer eenvoudig je reis in detail kunt organiseren. Omdat ik daar vorig jaar een orgaan heb moeten achterlaten, hebben we enkele dagen besteed aan het acclimatiseren en het definitief verwerken van de ervaring van vorig jaar. De reis naar het quetzalpark (Biotopo de Quetzal) was snel geregeld. Meer discussie vergde de vraag hoe lang we daar zouden verblijven. Want we mochten natuurlijk niet het risico lopen dat we de vogel niet zouden zien. Uiteindelijk besloten we daar

quetzal, yes, we've got him! foto: Paul van Veen

drie nachten te blijven.

Op de avond voor vertrek naar Biotopo dit keer geen pijnen in mijn lichaam, alleen maar gezonde spanning. Het toeristenbusje bracht ons tot het busstation in Guatemala City en vandaar ging het met een lijndienst naar Biotopo. De bijrijder werd duidelijk gemaakt waar we eruit wilden en na een rit van ruim 3 uur bereikte we km 161,5. Hier staat een eenvoudige hospedaje (pensionnetje) nabij de ingang van Biotopo de Quetzal. Een kilometer of wat ervoor liepen we al naar voren in de bus, het mocht niet zo zijn dat ze ons zouden vergeten. Toen we de buschauffeur duidelijk hadden gemaakt wat we de komende vier dagen zouden doen, haalde hij een muntstuk uit zijn broekzak en zei: "Hier kUn je ook de quetzal zien."

Herrie

Het pensionnetje is niet meer dan vier eenvoudige kamers, vier nog eenvoudiger kamers en een klein eethuisje. Het dichtstbijzijnde dorp is 7 km verderop en de directe omgeving is alleen maar tropisch regenwoud. Na een van de eenvoudige kamers te hebben geregeld, lagen we op ons bed, onder een golfplaten dak te wachten tot het droog werd. Tussen de herrie door, die de druppels op het golfplattendak veroorzaakten, waren overal vogels te horen. Dat beloofde veel. De zin in eten won het van de regen en op het overdekte terras zaten we te wachten tot we

onze bestelling konden doorgeven. Na vijf minuten stonden we even op om van onder de golfplaten naar de omgeving te kijken. Hier zou het de volgende ochtend moeten gebeuren. We vroegen ons af in welke boom hij zou moeten zitten.

Vele afbeeldingen heb ik op internet van de soort gezien en vaak zit de vogel in een cecrofia. Ook deze

Het was een eenvoudige hospedaje, foto: Paul van Veen

soort bomen stond op het erf. Maar niet alleen de boom stond er, er zat ook een quetzal in! Een mannetje met twee van de bekende zeer lange staartpennen zat daar van de vruchten van de boom te snoepen. Na minder dan één uur in het gebied hadden we al een exemplaar! Onze vakantie kon al niet meer stuk, mijn wenssoort was binnen. Zelfs niet toen een andere gast ons vertelde dat hij de vogel binnen 30 seconden nadat hij uit de bus was gestapt al had, werden we niet meer jaloers.

Vreemde pluizige kop

Drie ochtenden zijn we voor zonsopkomst opgestaan, drie ochtenden hebben verschillende exemplaren gezien; minimaal vijf verschillende mannetjes en twee vrouwtjes. Zouden we er vier nachten gebleven zijn, dan zouden we vier ochtenden vroeg zijn opgestaan. Deze vogels zijn niet alleen mooi door de groen metalic kleuren, de vreemde pluizige kop of de zeer lange staart, ook het foerageergedrag is fantastisch. Als een vliegenvanger zitten ze stil op een uitkijkpunt, plotseling vliegen ze naar in een boomtop hangende vruchten, nemen al vliegend een hap van een vrucht en vliegen terug naar hun oorspronkelijke uitkijkpunt.

We waren daar toevallig in het weekend en diverse groepen toeristen kwamen even langs om te proberen de quetzal te zien. Niet altijd lukte dit, waar mogelijk

wilden we ze wel helpen. Onze behulpzaamheid werd echter tot nul gereduceerd door een groep Amerikanen. Overduidelijk kwamen ze op deze plek omdat de gids zei dat het hier mooi was. Geen van hen had ook maar iets van een kijker bij zich. Uiteindelijk wezen we ze een mannetje aan. De pepsiflesjes werden op de grond gezet en de digitale cameraatjes tevoorschijn gehaald.

Uiteindelijk wezen we ze een mannetje aan. foto: Paul van Veen

Na een paar minuten verdween de vogel. Toen later een vrouwtje ten tonele verscheen, bleef de aandacht gevestigd op het flesje. Dit was voor mij de zoveelste bevestiging van mijn zeer negatieve vooroordelen t.o.v. Amerikanen (sorry Keri Brand).

Dialezing

Nu bent u natuurlijk benieuwd naar de rest van onze vakantiebelevissen. Welnu, op vrijdag 21 januari 2005 houden wij een dialezing over onze reizen naar Midden-Amerika in de Ketelvink; let op de convo.

ledere natuurliefhebber heeft herinneringen aan bepaalde mooie momenten in de natuur. Een ontmoeting met een bijzonder dier, een opmerkelijke gebeurtenis of een eerste blik op een onvergetelijk landschap. Heeft u ook zo'n natuurmoment? Deel het met ons en met de andere lezers. Het maakt niet uit of de tekst kort of lang is, goed of slecht geschreven, het gaat puur om het moment. Stuur uw verhaal naar het redactieadres redactie@nvwc.nl of naar het postadres Dorpsstraat 24, 4111 KS in Zoelmond.

Nestkastenwerkgroep.... even een ochtendje van de straat

door Frans Waroux

Een ochtendje nestkastenwerkgroep kan best nog wel eens voor wat opwindning zorgen. Afsproken met Leo (van der Kooij) en Joop (Schuurman) dat we op vrijdagochtend 22-10 weer een aantal nestkasten zouden gaan controleren en indien noodzakelijk zouden schoonmaken. Joop belde de woensdag ervoor op of de afspraak kon worden omgezet naar donderdag de 21ste i.p.v. die vrijdag. Lukte wat mij betreft echt niet. Van Leo weet ik het niet maar Joop zou Leo daarover informeren. En aangezien we met mijn auto gaan, was het resultaat duidelijk: Joop absent, Leo en ik het veld in.

Hoe gaat een en ander in zijn werk? Afsproken om 09.00 bij de Ketelvink. Ik heb thuis een kan koffie gemaakt. Jopie (de aanhangwagen van de NVWC) uit de garage gehaald en achter de auto gehangen. Ladder en gereedschap in de kar, inclusief een zak turfmolm, voor op de bodem van de kasten. We zijn begonnen daar waar we twee weken geleden gestopt waren. Een bosuilenkast in het Lage Veld, ten Zuidoosten van het terrein van de OVB. Kast bewoond geweest. Niet door een bosuil maar door een holenduif. Allemaal takjes en ook nog een compleet, niet uitgekomen ei in de kast. Oude zool eruit en nieuwe turf erin. Ladder weer op de wagen waarna Leo de gegevens van de kast in zijn logboek aantekent. Volgende locatie. Voormalig terrein van de OVB (Organisatie Verbetering Binnenvisserij). Dit terrein is nu in eigendom van Baron Van Verschuer en sluit aan

bij de terreinen van Mariënwaardt. Een schitterend stukje natuur, waar van de vroegere visvijvers niets meer is terug te vinden. Alles is volledig dichtgegroeid. Een prachtig gebied voor onder meer reeën, die er van een vrijwel ongestoorde rust kunnen genieten. Direct achter het hek bij de ingang staat een woonhuis waar nu het Archeologisch Instituut van de Vrije Universiteit is gevestigd, dat samen met de afdeling Monumentenzorg van de gemeente Tiel en Beoefenaren van Archeologie Tiel e.o. onderzoek doen in Passewaaij-Tiel. Leo heeft even gemeld dat wij er waren en ons 'werk' gingen doen.

Klein drama

Onze eerste kast is een torenvalkenkast links van de ingang van het terrein. Vrijwel identiek aan de bosuilenkast eerder. Bewoond geweest door een holenduif en ook hier een compleet ei dat ook niet was uitgekomen. De derde kast is eveneens een torenvalkenkast, die bevestigd is aan de buitenkant van een grote loods met een perfect uitzicht over de terreinen van de OVB. Helaas geen enkel teken van bewoning. We hebben er een nieuwe laag turf in aangebracht. Onze zoektocht naar de vierde kast loopt uit op een klein drama. Met de kaart en aantekeningen erbij slaan we een pad in richting noord-westhoek van het terrein. Geen kast meer te ontdekken. Daarom besluiten we maar naar de bosuilenkast te gaan die we eerder dit voorjaar hebben opgehangen en die later, bij controle, bewoond bleek te zijn. We kwamen helaas niet verder dan de bocht in het pad. De wielen draaiden zich in de weke, Betuwse klei vast en het probleem was daar. Leo eerst duwen aan de achterkant, de kar zat er nog aan vastgekoppeld. Ging niet. Kar losgekoppeld en vijf meter achteruit geduwd. Leo weer duwen; ik in de auto, Leo erachter. De stukken karton die we voorin hadden liggen om de eerste vervuiling van modderlaarzen tegen te gaan eruitgehaald en onder de wielen gelegd. Mocht niet baten. Riet gesneden en voor en achter de wielen gelegd. Hielp ook niet. Daarna bossen brandnetels geplukt en dit herhaald. Het lukte.... De auto ging twee meter vooruit en stond toen weer vast.

Vierwielaandrijving

We hebben eerst maar koffie gedronken en een plan opgesteld. We zouden eerst Herman Polder bellen. Dat is de terreinbeheerder van Mariënwaardt en hij rijdt in een terreinauto van de zaak (Baron Van Verschuer) die vierwielaandrijving heeft. Hij zou ons eruit kunnen

trekken.

Ik belde. "Met Herman Polder" - Ik zei mijn naam en vroeg eerst hoe het met hem ging.

"Niet zo best. Ik zit hier bij mijn vader (in Zeeland) die op elk moment voorgoed afscheid van ons gaat nemen." Niet zo mooi, zei ik en wenste hem veel sterkte. Ik heb hem, om begrijpelijke redenen maar niets van onze eigen problemen verteld.

Leo zou bij de ingang van het terrein om hulp gaan vragen. Na de koffie liep Leo het pad af. Na nog geen 20 meter kwam Leo terug. Vooruitrijden was absoluut geen optie. Hij ging zelf al tot aan zijn enkels de grond in. We moesten achteruit. Ging moeilijk, want Jopie, onze aanhanger, stond er achter. Eerst dus Jopie, incl. het gereedschap en de ladder in zijn achteruit, op handkracht het pad terug afgeduwd. Zo'n 75 meter. We kregen weer hoop, want hadden we niet net dit zelfde pad op de heenweg goed kunnen berijden?

Weer riet en brandnetels plukken en dit nu aan de achterkant van de wielen aangebracht. Leo aan de voorkant duwen en ik gas geven. Diezelfde 2 meter die we heen waren gegaan gingen we nu weer terug en vast zat weer (mijn kunstgebit) mijn auto.

Forse heren

Nu moet u even uw ogen sluiten en voorstellen hoe Leo en de auto eruit zagen. Het is voorwielaandrijving en de wielen draaiden maar door en door en door. We hebben de auto maar afgesloten en zijn samen naar voren gelopen om een boer te vinden die bereid was om met een tractor onze Peugeot te bevrijden. Twee reeën kruisten nog ons pad.

Leo ging het even bij de archeologen melden dat we een boer en tractor gingen opzoeken en..... kwam terug met twee forse heren die een beetje klei niet schuwden en ons wel uit deze penibele situatie wilden helpen verlossen. Gewapend met een schep en een aantal lege dozen, waarvan het karton bij alle wielen gelegd zou worden, gingen we terug naar de plek des onheil. Nog even een praatje vooraf en voordat we naar onze auto gingen, leidden beide mannen ons naar de schuur waar aan de voorkant onze prachtige, derde (onbewoonde) nestkast hing.

Aan de binnenkant van deze loods, op de spanten, had een echtpaar torenvalken met succes genesteld. Als bewijs: eronder lagen tientallen braak(haar)ballen en veel mest. Het bleek dat een aantal mensen van deze Dienst redelijk geïnteresseerd is in vogels. De baltende torenvalken hadden ze waargenomen, ook al enkele keren hadden ze uilen gezien en regelmatig de blauwe parel van ons gebied, de ijsvogel. Bijzondere waarnemingen zullen ze in het vervolg aan Leo doorgeven.

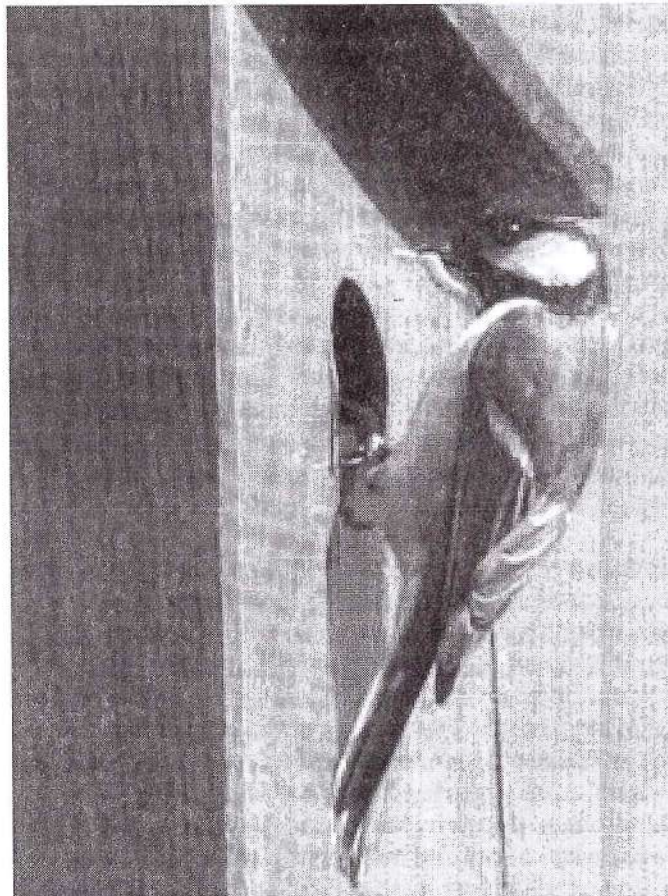
Op onze wandeling terug naar de gestrande auto zagen we ook nog een havik. De voorwielen stonden tot aan de as in de klei. Een aanblik om moedeloos van te worden. Met de schep de wielen wat vrij gemaakt, opgevuld met het ruim voorradige brandnetelloof en daarna, met vereende kracht, tillen en achteruit duwen. De derde poging was succesvol. De wielen kregen

weer grip en 75 meter achteruit met een auto op een smal, glibberig pad is nog wel te doen. Daarna Jopie aankoppelen en richting ingang. Leo en de heren archeologen gingen terug om de stukken karton op te halen.

Bataafs grafveld

Bij het instituut kregen we van Jan van Renswoude (één van de twee helpers) nog een korte rondleiding en uitleg over vondsten in het gebied waar ze nu bezig zijn. Een Bataafs grafveld, met oorspronkelijk zo'n 500 graven uit een periode van circa 2000 jaar terug. Absoluut indrukwekkend.

Tegen 13.00 uur waren we terug bij de Ketelvink. Jopie de garage in. Leo ging zich omkleden en ik ben direct even naar de wasserette van Van Helmond gereden. De auto zag er niet uit. Een 'Gouden Wasbeurt' en ook de wielen nog even apart onderhanden laten nemen. Volgende keer laten we de auto vooraan staan en gaan we op handkracht -ladder over de schouder- onze nestkasten op het terrein van de OVB controleren en schoonmaken.

koolmees voor zijn kast, foto: Joop Spijker

Heeft u inmiddels ook belangstelling gekregen om af en toe eens het veld in te gaan om nestkasten op te hangen, te controleren, schoon te maken, en dergelijke dan kunt u zich bij Leo van der Kooij opgeven en daar alle inlichtingen krijgen omtrent de Nestkastenwerkgroep van de Natuur- en Vogelwacht Culemborg. Warm aanbevolen.

Nieuws van de Werkgroep Wintervoedering

door Frans Waroux

Hoewel de laatste winters niet zodanig spectaculair zijn geweest dat daardoor deze werkgroep in actie had moeten komen, maakt de werkgroep zich toch op voor het winterseizoen. En met El Niño weet je het maar nooit. Het kan best wel weer eens een strenge winter worden.

Als de winter nadert, trekken veel vogels weer naar het zuiden, op zoek naar warmere, voedselrijke gebieden. Tijdens zachte winters is er voor de thuisblijvers aan voedsel weinig of geen gebrek. Als het kwik echter voor langere tijd fors onder nul zakt en er bovendien nog een flink kap sneeuw komt te liggen, breken voor deze vogels zware tijden aan.

Om in de kou op temperatuur te blijven, hebben de vogels extra energie nodig. Zij teren daarbij snel in op hun vetreserves. Zo verliest een kleine zangvogel tijdens een koude nacht bijna een tiende van zijn lichaamsgewicht. Die vetreserve moet dus goed op peil blijven. Vogels moeten daarom goed eten en juist dat is onder extreme winterse weersomstandigheden vaak een groot probleem.

Als er al voedsel is, ligt dat onder een (dikke) laag sneeuw of is het bevroren. Een extra probleem is dat door de korte winterse dagen de tijd om voedsel te zoeken zeer beperkt is. Daarbij gaat het zeker niet alleen om zieke of zwakke vogels: ook een kernegezonde vogel kan door voedselgebrek binnen enkele uren sterven.

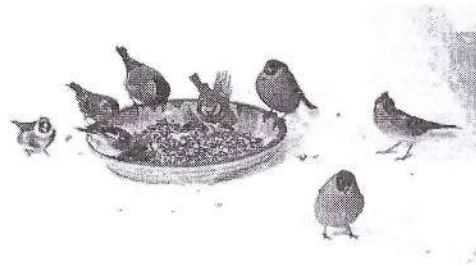
Bijvoeren

Onder barre winterse omstandigheden kunnen de vogels dus best wat hulp gebruiken. Het bijvoeren van vogels is op dit ogenblik nog niet nodig, maar wel wanneer de vorst zich definitief voor een aantal weken in ons land nestelt. Het is goed om daar nu al rekening mee te houden door vast wat voedsel voor de vogels in te slaan, zoals vetbollen, pinda's en vogelzaad.

U kunt ook al beginnen met het bouwen van een eigen voederhuisje of het zelf maken van vetbollen. Als u goede voorzieningen treft, helpt u niet alleen de vogels maar kunt u er zelf ook veel plezier aan beleven. Het kijken naar de vogels in uw eigen tuin of op het balkon is altijd een leuke en leerzame bezigheid.

Tijdens echt strenge winters wordt de Stichting Fonds Wintervoedering actief. Deze Stichting werkt samen met Vogelbescherming Nederland en richt zich vooral op het helpen van vogels die niet naar de stad trekken maar op het platteland blijven, zoals ganzen, eenden, blauwe reigers en roerdompen. Zij zijn daarbij vooral

aangewezen op de plaatselijke wintervoedergroepen. Ook binnen de Natuur- en Vogelwacht Culemborg is een dergelijke wintervoedergroep actief.

In voorkomende omstandigheden zal de hulpverlening, in samenwerking met Vogelbescherming Nederland, door deze werkgroep worden gecoördineerd.

Bent u in de gelegenheid om daadwerkelijk hulp te verlenen ingeval van een strenge winter en wilt u daaromtrent informatie of zich nu al opgeven, dan kunt u daarvoor terecht bij de coördinator van deze werkgroep:

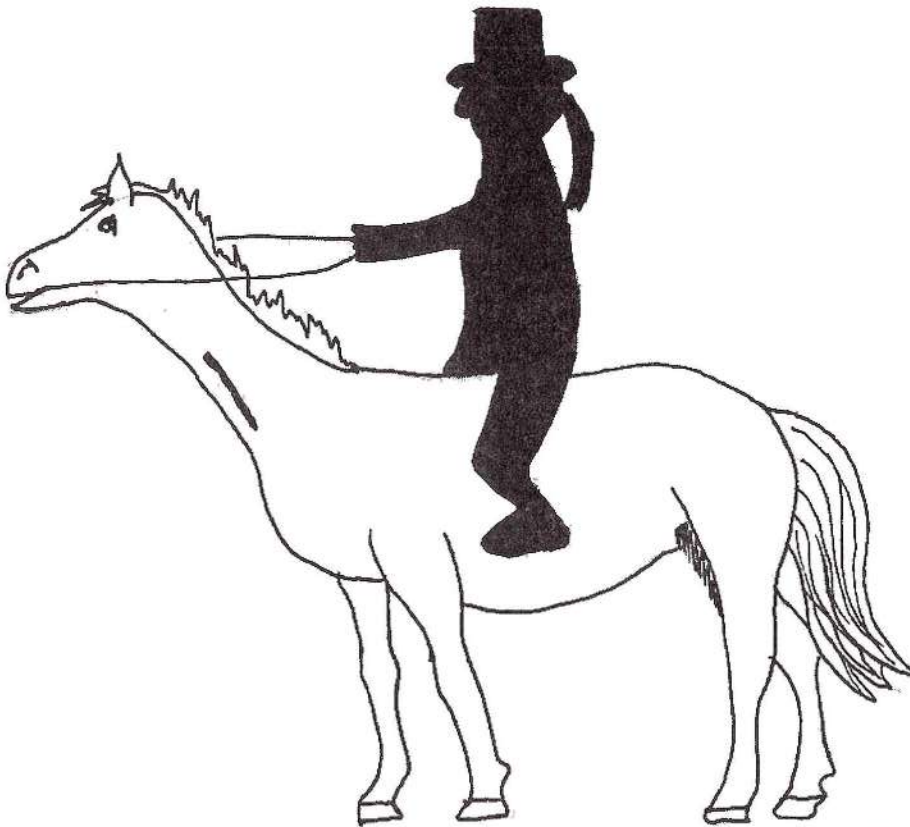
Ruud Post,
Linnaeuslaan 61,
4102 LG Culemborg,
telefoon: 0345-530135.

"... Hallo Tiny, ik ben met de wintervoedering bezig maar het wordt wat later denk ik"

Mysterybird

door Arwen Altenburg

De mysterybird van deze Hak-al is jaarlijks te bewonderen in Culemborg. Niet als broedvogel, maar als doortrekker.

De oplossing van de vorige Mysterybird was: **Slangenarend**.

Prijsvraag: wie bedenkt een naam voor de jeugdpagina's?

Een van de leukste ontwikkelingen binnen de NVWC van de laatste tijd is dat de jeugdafdeling weer helemaal terug is. Monica Noordhuis en Gerdit Greve zijn op 11 september van dit jaar met acht kinderen van start gegaan en inmiddels zijn al dertien jongens en meisjes van 8 tot en met 12 jaar lid van de jeugdgroep. Minstens even leuk is dat Gerdit en Monica het op zich genomen hebben iedere Hak-al een speciale pagina voor de jeugd te maken. De vraag is echter, hoe gaan we deze jeugdpagina('s) voortaan noemen? Dit deel van de Hak-al is speciaal vóór de jeugd, dus vinden we dat

de naam ook het beste kan worden bedacht dóór de jeugd. Weet je een leuke naam? Laat het ons dan weten. Je kunt jouw idee(ë)n sturen naar gerdit.greve@planet.nl en als je geen e-mail hebt kan het ook naar haar 'gewone' adres: Alida de Jongstraat 31, 4105 EC Culemborg. Je kunt er nog wat mee winnen ook! Degene die de naam bedenkt die we voortaan voor de jeugdpagina's gaan gebruiken, ontvangt een natuurstickerboek. Vergeet dus vooral niet je adres (en ook je leeftijd) te vermelden.

De Jeugdgroep is van start!

Op 11 september zijn we met acht kinderen van start gegaan en ondertussen, eind oktober, bestaat de groep uit dertien kinderen (vier meiden en negen jongens) tussen de 8 en 12 jaar. Een hele leuke, enthousiaste en weetgierige groep!

Zoals we al eerder aankondigden is het onze bedoeling om er echt op uit te trekken, om de kinderen de natuur te laten ervaren. Dus we hebben de planning voor dit jaar aardig vol zitten met uitstapjes op de fiets. Soms zijn er ook zaterdagochtenden dat we op de Ketelvink blijven om een bepaald onderwerp wat verder uit te diepen.

Met deze nieuwe opzet proberen we zoveel mogelijk gebruik te maken van de kennis en ervaring die er binnen de NVWC aanwezig is. Dus we nemen contact op met de verschillende werkgroepen zodat we hun om advies of hulp kunnen vragen voor de inhoud van een bepaalde activiteit. Soms gaat dit om tips, maar soms ook om begeleiding bij bepaalde activiteiten. Zo is bijvoorbeeld Annette van Berkel van de insectenwerkgroep met ons mee geweest op zoek naar sprinkhanen en gaan we 11 december met de Knotwerkgroep mee, knotten bij 'de Duinen'. Om een indruk te krijgen van de Jeugdgroep volgen hieronder wat korte verslagen en foto's van de eerste drie activiteiten. Het is eigenlijk de bedoeling dat op deze jeugdpagina ook bijdragen van kinderen komen te staan. Ook andere leuke bijdragen voor kinderen of door kinderen, die niets met de Jeugdgroep te maken hebben, zijn natuurlijk welkom.

Heeft u vragen of reacties stuur ze dan naar gerdit.greve@planet.nl

Sprinkhanen

Met acht kinderen zijn we zaterdag 11 september echt van start gegaan. Voordat we op de fiets stapten, ontvingen we de kinderen op de Ketelvink. Ze kregen ieder een map met daarin allerlei leuke dingetjes die we los hadden gekregen bij verschillende natuurorganisaties. In die map kunnen de kinderen hun spulletjes verzamelen, zoals tekeningen, opdrachten of verslagen van activiteiten. Ook stonden er speciale rugzakjes klaar voor het veldwerk, deze zijn standaard gevuld met een schrijfplankje, potlood, vuilniszak, loepje en loepotje.

Deze eerste ochtend zijn we samen met Annette van Berkel naar de Baarsewaard gegaan.

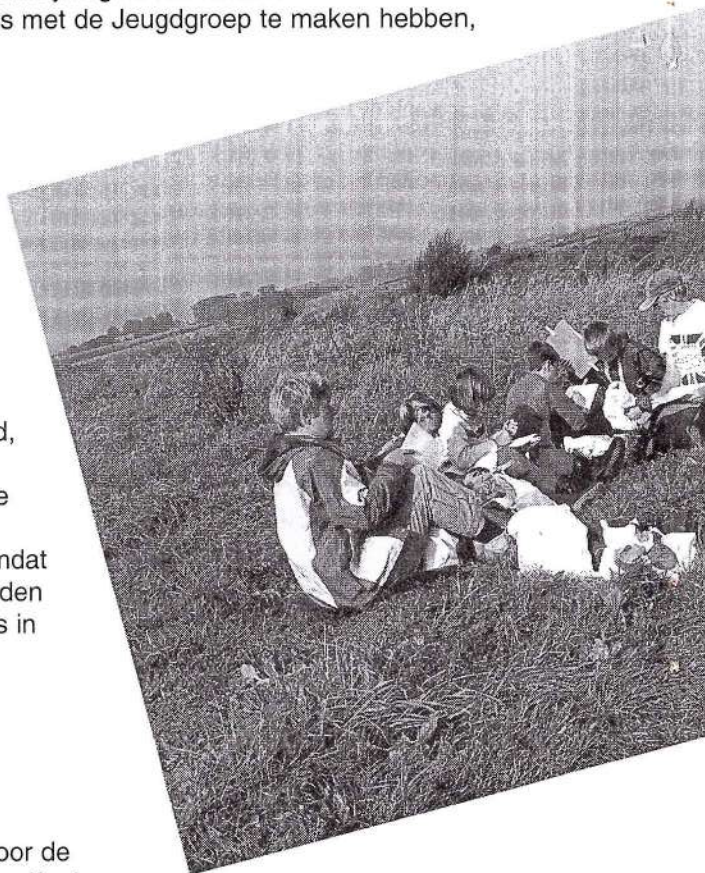
Daar hebben we naar sprinkhanen gezocht. Dit viel niet erg mee omdat het nog vroeg in de morgen was en best fris. Maar de kinderen vonden het toch leuk om door het hoge gras te struinen, ze vingden van alles in hun loepotjes maar geen sprinkhanen! Pas toen de zon doorbrak begonnen ze geluid te maken en werd het makkelijker. Annette had natuurlijk genoeg te vertellen en de kinderen genoeg te vragen.

Paddestoelen

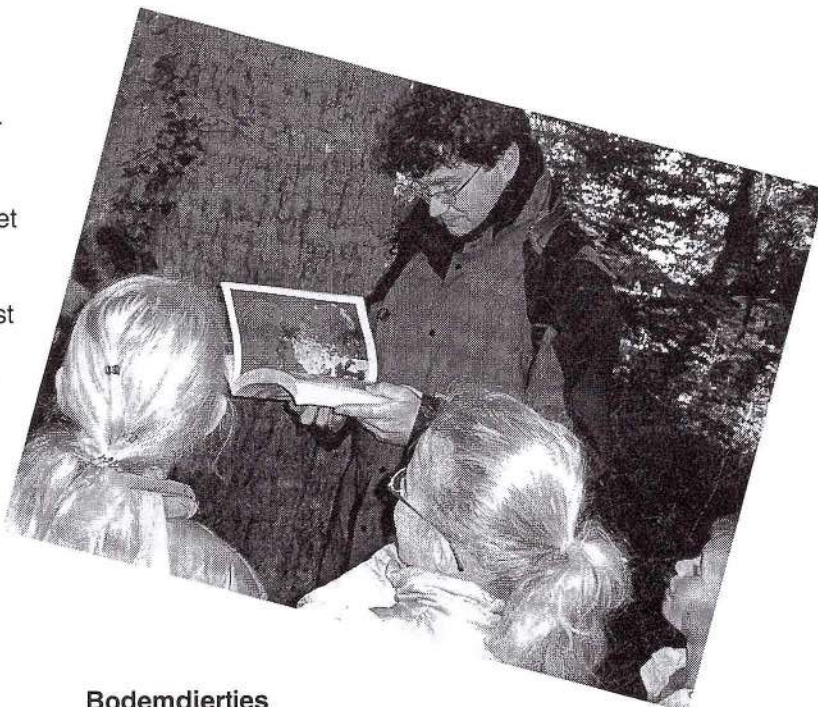
Zaterdag 9 oktober zijn we met de fiets naar de Plantage gegaan voor de paddestoelen. Dit keer ging Rob van de Haterd met ons mee; hij liet zelfs de excursie naar de Kaapse Bossen er (per ongeluk) voor schieten. Hij vertelde ons eerst wat over paddestoelen waarna we gezamenlijk op zoek gingen naar paddestoelen. Dit was een enorm succes. Er werd al snel vanuit de bosjes geroepen dat er wat gevonden was. Zo vonden we honingzwammen op een levende boom. Rob vertelde dat sommige paddestoelen op dode bladeren of dood hout leven, maar dat er ook paddestoelen zijn die op levend hout (bomen) voorkomen. Soms gaat die boom daar zelfs dood aan. De kinderen konden met een spiegeltje aan de onderkant van de hoed kijken, zo zagen ze duidelijk dat deze paddestoel plaatjes had. Op die plaatjes worden dan weer de sporen gevormd.

Later vonden we op een eik een platte, viezige, glibberige, bloedrode paddestoel. Hanna vond hem wel op een schnitzel lijken. Ze zat er niet ver naast, het was een biefstukzwam. Rob sneed er een stukje af en iedereen mocht het even voelen. lieeekks!

Daarna kreeg iedereen een vel papier met opdrachten mee. Ze mochten zelf paddestoelen gaan zoeken en de opdrachten proberen te maken. Waar groeit jou paddestoel? Heeft hij een steel? Wat voor vorm? Ruikt hij lekker of vies? Wat voor kleur heeft de hoed? Kijk met je spiegel aan de onderkant, zie je plaatjes, buisjes of stekels?

Met behulp van de zoekkaart konden de kinderen kijken of ze een naam bij de paddestoel konden vinden. De meeste soorten die we vonden stonden er helemaal niet op, dus mochten ze met Rob in de paddestoelengids zoeken of zelf een naam bedenken. Dit leidde tot de meest vreemde namen zoals rottige slijmbal, gestippelde stinkerd en glibberige roodkop paddestoel!

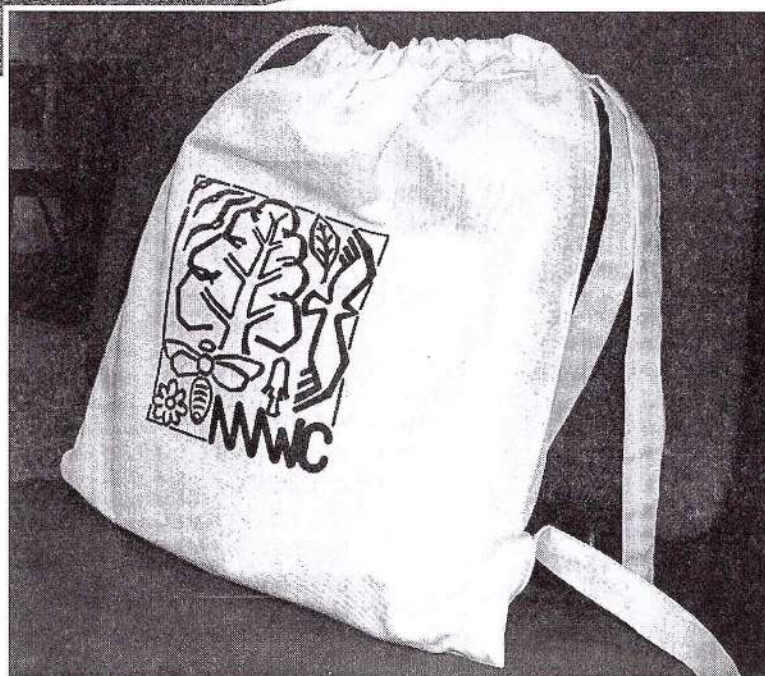
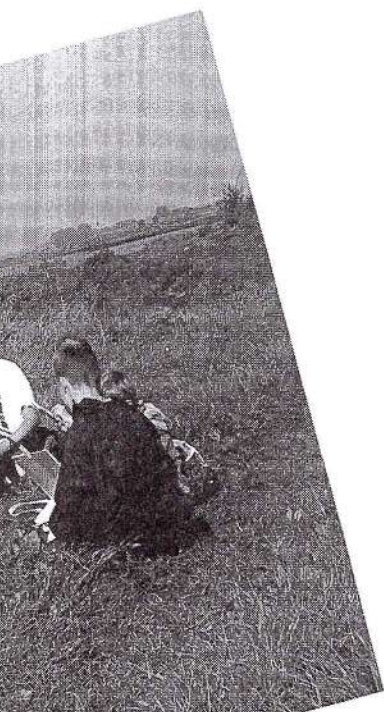

Bodemdiertjes

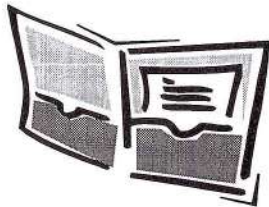
Zaterdag 25 september bleven we op de Ketelvink. Voor dit onderwerp hadden drie verschillende leskisten geleend bij het Steunpunt NME, vol met allerlei materialen en ideeën. De kinderen gingen in groepjes de tuin in, ieder een eigen plek. Op elke plek werden de bodemtemperatuur en -vochtigheid gemeten en beestjes verzameld. Hanna en Alissa zaten in het stukje gras en verzamelden een hele bak vol wormen. Thijmen en Damiaan zaten goed; zij hadden de houtwal gekregen. Ze vonden veel pissebedden en duizendpoten en een erg slaperige hommelt. Ewout en Rübke vonden onder de bosjes een salamander; wat een verrassing! Ook voor die salamander, die daar net een lekker plekje had gevonden om de winter door te komen. Toon en Casper vonden in de composthoop de meeste verschillende soorten beestjes.

We namen de beestjes mee naar binnen om ze eens wat beter te kunnen bekijken. We hadden loeppotjes en zoekkaarten om de beestjes op naam te brengen. De slakken werden op een doorzichtig plastic plaatje gezet om te zien hoe dit beestje nou eigenlijk vooruit komt zonder pootjes. De kinderen konden proefjes doen met pissebedden, door ze in een bakje te zetten

waarvan één kant was afgedekt met een stuk karton. Na een kwartier zaten alle pissebedden in het donker. Hetzelfde werd gedaan met een natte prop wc-papier. Pissebedden houden dus van donkere, vochtige plekjes. Waarom dat zo was, zagen ze door de pissebed op zijn rug te leggen, dan kun je namelijk zijn kieuwen zien. Ook kwamen ze erachter dat duizendpoten helemaal geen duizend poten hebben en dat je een worm kunt horen kruipen als je hem op een krant legt. De kinderen kregen ook opdrachten en vragen om te maken, maar alleen de meiden waren daar erg druk mee. Een aantal jongens ging liever een slakkenwedstrijd houden!

Monica Noordhuis
en Gerdit Greve

Periode: september - oktober 2004

VAN DE Leesplank

door Leo van der Kooij

Hieronder volgt een overzicht van enkele opvallende artikelen en wetenswaardigheden uit een aantal van de genoemde tijdschriften. Wie meer wil weten, raad ik ten zeerste aan de lectuurbak in ons clubhuis door te snuffelen. Alle ontvangen tijdschriften zijn daar te vinden.

Argus

Uitholling van de Faunawet vindt op steeds grotere schaal plaats. Steeds meer uitzonderingen en vergunningen voor het jagen op allerlei soorten vogels en zoogdieren worden respectievelijk gemaakt en afgegeven. Het natuurbelang wordt hierbij steeds meer uit het oog verloren terwijl de plezierjagers de ruimte krijgen. Dit staat te lezen in Argus op bladzijde 4 tot en met 8. Verder in dit nummer aandacht voor de slechte situatie waarin het konijn is beland. De besmettelijke virusziekte VHS houdt nog drastischer huis dan zijn beruchte voorganger myxomatose. Wordt het niet tijd het konijn tot beschermde diersoort te verklaren en dus niet meer te bejagen? Op bladzijde 14 tot en met 17 staat een artikel van Jan Bouterse over de bever in Nederland. Hoe gaat het met deze dieren in ons land sinds de herintroductie in 1988?

Geldersch Landschap

Op bladzijde 21 van Geldersch Landschap kunnen we zien hoe de ontwerpers van de dit jaar uitgekomen postzegelserie over de Veluwe fauna er een potje van gemaakt hebben. De vier afgebeelde soorten, namelijk ree, grote bonte specht, vos en wild zwijn lijken helemaal niet te zijn

wat ze moeten zijn. Ter vergelijking is een Belgische serie met dezelfde dieren afgebeeld. Deze staan er wel op zoals het hoort.

Knipselkrant

Ook in de Knipselkrant (Faunabescherming) staan uit de pers overgenomen artikelen over de konijnen. De stichting Duinbehoud bepleit een jachtverbod maar minister Veerman wil daar nog niet aan.

De Kruisbek

De Kruisbek meldt onder andere dat het met de kerkuil in de provincie Utrecht gestaag vooruitgaat. Om een voorbeeld te geven: In de gemeente Werkhoven hangen 21 nestkasten op zestien locaties. Dit jaar waren er vier bezet met in totaal achttien jongen. Sinds 2001, toen één broedpaar voor het eerst sinds het plaatsen van kasten werd vastgesteld, is er elk jaar een broedpaar bijgekomen.

De levende natuur

Een extra dik nummer is deze keer helemaal gevuld met artikelen over de relatie tussen zout en zoet in het Nederlandse kustgebied. De deltawerken hadden tot gevolg dat er een scherpe scheiding kwam tussen zout en zoet water. Allerlei overgangssituaties die gekenmerkt waren door een grote biologische rijkdom gingen verloren. Inmiddels zijn veel herstelprojecten in ontwikkeling en zelfs al uitgevoerd, niet alleen in het deltagebied, maar ook rond de Waddenzee en de duinen van het vasteland. Ruim twintig artikelen bespreken

diverse aspecten en een bijgevoegde kaart laat de ligging van ruim zestig locaties zien.

Lutra

Ook Lutra komt met een extra dik themanummer, in dit geval over bevers. Het bevat de neerslag van de voordrachten die dit jaar op het derde internationale beversymposium zijn gehouden. Het symposium vond plaats in Arnhem en werd door 123 beveronderzoekers uit 23 landen bijgewoond. Het gehele nummer is in de Engelse taal uitgebracht.

Natuur en Milieu

Op bladzijde 28 van nummer 9 van natuur en milieu staat een foto afgedrukt die ons allemaal bekend voorkomt. Het is een foto van de skyline van Culemborg. Het is een illustratie bij het artikel "Geen gentech graag!". De foto is gekozen omdat Culemborg de eerste gentechvrije gemeente van Nederland is. Forse kritiek op de natuur- en milieuorganisaties levert Jan Paul van Soest in zijn artikel over het debacle van de Betuweroute (nummer 10 bladzijde 7). In hetzelfde nummer nog meer kritiek, want de milieubeweging moet tanden tonen, zegt de auteur Wouter van Eck. Een citaat: "Je bent niet in gesprek om aardig gevonden te worden maar om iets te bereiken voor natuur en milieu."

NVL Nieuwsbrief

Ook dit jaar zijn er weer enkele zeldzame libellensoorten in Nederland waargenomen. Het betreft onder meer de zuidelijke heidelibel, de kleine tanglibel en de zuidelijke keizerlibel. De rivierrombout is in juli in onze omgeving bij de Lek aangetroffen.

Vogelnieuws

Alweer een themanummer, nu van Vogelnieuws en wel over moerasvogels. Purperreigers, zwarte sterns, lepelaars, blauwborsten en krooneenden worden speciaal voor het voetlicht gebracht.

Vogels

Het blad Vogels is geheel gewijd aan trekvogels. Op bladzijde 18 tot en met 23 staat een prachtige fotoserie

Met bijzondere trekvogels zoals onder andere kleinste jager, ijsgors, kuifkoekoek en vorkstaartmeeuw.

Wie had gedacht dat een zwarte ooievaar zoveel kleuren kan vertonen? Interessant is het interview met minister Veerman. Bizar is de foto van een blauwe reiger op de kam van een zandduin in de Sahara (bladzijde 32).

Zoogdier

In Zoogdier wordt deze keer aandacht besteed aan de Europese nerts. Dit kleine neefje van de otter dreigt uit te sterven. Voedselconcurrentie met de Amerikaanse nerts, die sterker en agressiever is, is de hoofdoorzaak. Aan de andere kant van de balans staat de steenmarter. Deze rukt steeds verder naar het westen op. Rond Arnhem en in het Gelderse deel van de IJsselvallei worden ze steeds meer waargenomen (nertsen bladzijde 3-7, steenmarters bladzijde 4-17). Vorig jaar is er een nieuwe vleurmuissoort voor ons land vastgesteld. Het is de noordse vleurmuis. Het dier werd in Leusden gewond en in slechte conditie door de dierenambulance

aangetroffen. Een dag later stierf het dier en werd het na determinatie en onderzoek opgenomen in de collectie van Naturalis in Leiden.

SOVON

Wel en wee van de vogels in ons land is het werkterrein van SOVON. In dit nummer komen aan de orde de veldleeuwerik (somber), kruisbekken (topjaar 2003), ooievaar (doet het zoveel beter dat hij geen onderdeel meer vormt van het Bijzondere Soorten Project niet-broedvogels), visarend (wel of geen broedvogel in 2004). Oproepen zijn er om klapeksters te melden en halsbandparkieten op slaapplaatsen te tellen. Wie geïnteresseerd is in alle projecten waar het SOVON mee bezig is, doet er goed aan het jaarverslag te lezen. Alle belangrijke publicaties die in 2003 verschenen, worden vermeld.

Nogmaals; alle tijdschriften staan in de lectuurbak en kunnen te allen tijde worden ingezien.

De bij de NVWC in deze periode binnengekomen tijdschriften zijn:

Argus -de Faunabescherming - jrg 29 nr. 3 - oktober 2004

Blad -IVN Tiel- 16e jrg nr 3 - herfst 2004

Boomblad -Alterra- jrg 16 nr. 5 - oktober 2004

De Dompfoorn -Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden- jrg 38 nr. 3 - september 2004

Gelders landschap - Stichting Geldersch Landschap - jrg 26 nr. 3 - herfst 2004

Knipsekrant - Faunabescherming - jrg 28 nr. 4 - september 2004

De Kruisbek -Vogelwacht Utrecht- jrg 47 nr. 4 - september 2004

De Levende Natuur - jrg 105 nr. 5 september 2004

Lutra - Vereniging Zoogdierstudie- en Bescherming - jrg 46 nr. 2

Natuur en Milieu -Stichting Natuur en Milieu- jrg 28 nr. 9 en 10 - september en oktober 2004

NVL Nieuwsbrief - Ned. Ver. voor Libellenstudie - jrg 8 nr. 3 september 2004

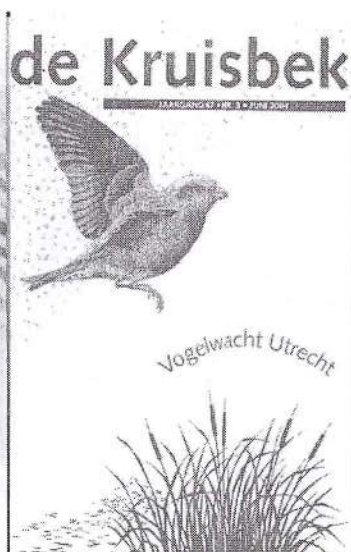
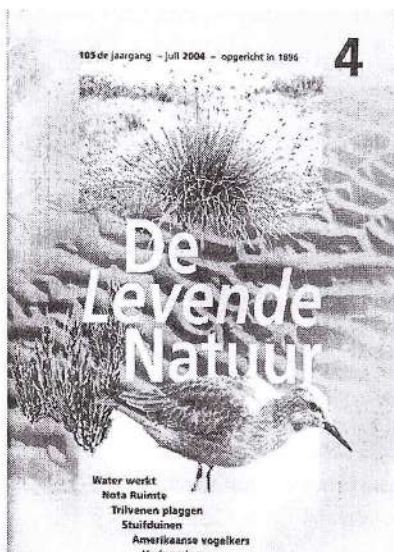
Van Nature -Vereniging Natuurmonumenten- jrg 4 nrs 8 en 9 september en oktober 2004

Vogelnieuws (Vogelbescherming)- jrg 17 nr 3 september 2004

Vogels -Vogelbescherming Nederland- jrg 24 nr. 142 - herfst 2004

Zoogdier -Vereniging Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming- jrg 15 nr. 3 september 2004

Jaarverslag 2003 - SOVON nieuws - jrg 17 nr 3 - oktober 2004

CULEMBORGSE NATUUR

OVER 15 JAAR NOG STEEDS VITAAL?

door Yme Jan Bosma en Mike van der Linden

De titel van dit artikel was ook de titel van het advies dat de Natuur- en Vogelwacht Culemborg (NVWC) aan de Gemeente Culemborg heeft gegeven over een vitale Culemborgse natuur. De centrale vraag was wat voor soort natuur Culemborgers over zo'n 15 jaar willen. Deze vraag vloeide voort uit het initiatief van de gemeenteraad om samen met de burgers na te willen denken over hoe Culemborg er over 15 jaar uit moet gaan zien op het gebied van economie, maatschappij, ruimtelijke ordening, cultuur, recreatie enzovoorts.

De NVWC heeft de handschoen opgepakt en op 21 april 2004 een thema-avond gehouden rond het onderwerp "Vitale natuur in Culemborg, ook over 15 jaar".

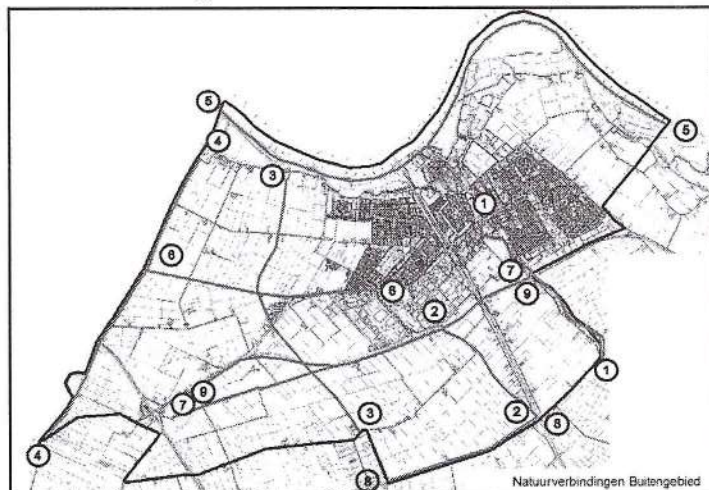
De hoofdlijnen van het advies zijn:

- Voor een vitale natuur op de langere termijn is een gestructureerde en integrale aanpak nodig van de natuur in en rond Culemborg. Overall, en zeker in de omstandigheden van Culemborg, is water het leidende principe van de natuurlijke structuur.
- Van groot belang is dat het beleid in een vroeg stadium wordt doorgegeven aan en afgestemd met andere beleidssectoren, met name de 'rode' (bouwbeleid, infrastructuur, verkeer en vervoer).
- De vitaliteit van de natuur, ook die in Culemborg, is gediend bij ruim bemeten structuren. Een groot natuurlijk netwerk kan beter tegen een stootje en heeft een zeer positieve invloed op de ontwikkeling van natuurwaarden in het tussenliggende gebied.
- Omdat het Culemborgse grondgebied, en dan vooral het buitengebied, relatief klein is, moet samenwerking worden gezocht met andere gemeenten, met provincie, met organisaties als het Waterschap Rivierenland en Vereniging voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 'Tieler en Culemborgerwaarden'.

Hoofdassen

Deze hoofdlijnen zijn uitgewerkt in een ecologische structuur voor de omgeving en voor het stedelijke gebied van Culemborg. Daarbij is, zoals in de hoofdlijnen is aangegeven, het water als het leidende principe gehanteerd. De hoofdassen in de "groene en blauwe wereld" van het Culemborgse buitengebied zijn:

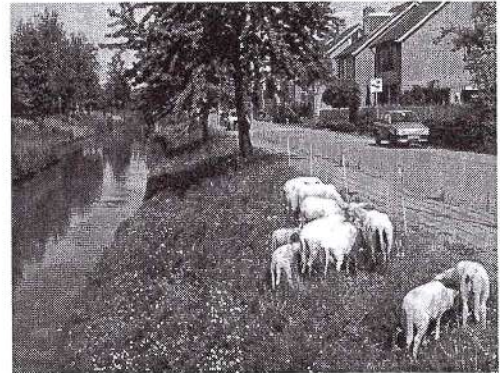
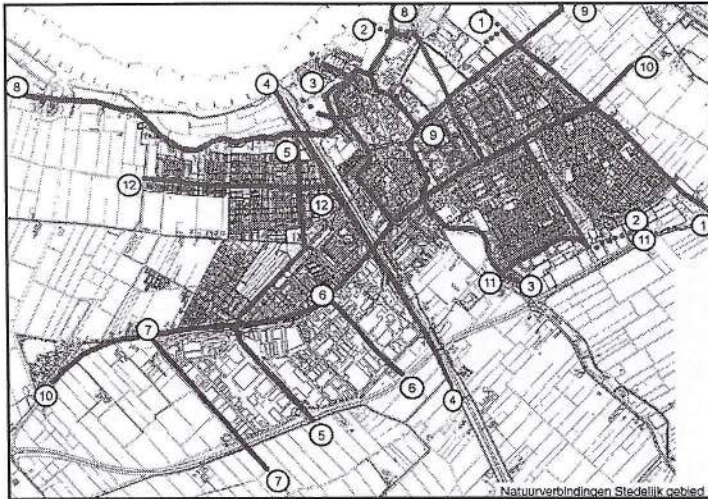
- noord-zuid: 1 de Meer
2 de Lanxmeerse Wetering
3 het Inundatiekanaal en de Welborn
4 Goilberdinger Wetering met de Waai en de grienden (langs de Diefdijk).
- oost-west: 5 de Lek met uiterwaarden, strangen en afgraving (in Redichemse waard) met de dijken
6 Prijssche Wetering (Lage Prijs en langs de Wethouder Schoutenweg)
7 Rietveldscheweg en de Nieuwe Wetering (langs de N320)
8 Bisschopsgraaf (langs de Zeedijk)
9 bermen langs de Wethouder Schoutenweg

De Bisschopsgraaf in het voorjaar. foto Kars Veling

De hoofdassen in het stedelijk gebied van Culemborgse zijn:

- noord-zuid: 1 Weithusen - Honddijk - weidegebied tussen Plantage en Rondeel
2 Zump - Parklaan - Lalainglaan - Volencampen - Plantage - Bakelbos - Lek
3 De Meer - Stadsboerderij - grachten - Rondehaven - jachthaven - Lek
4 Spoordijk
5 Erasmusweg - Landzichtweg - Molenwindsingel - Amstelsingel / Bikolaan - Rijnlaan
6 Randweg
7 Rommersteeg
- oost-west: 8 Lekdijk
9 Langedreef - Van Pallandtdreef - Oostersingel (tot de grachten)
10 Weidsteeg - Stationssingel - Wethouder Schoutenweg
11 Zump - Sportpark - Poelslaan - Van Limburg Stirumstraat - De Meer
12 Luthulisingel - wateren langs Ekster- en Fazantstraat

De weidsteeg met begraaasde oevers. foto: Kars Veling

Wat moeten we doen?

Grote natuurlijke netwerken zijn binnen de Culemborgse gemeentegrenzen moeilijk te realiseren. Daarom moet de gemeente, zoals in de hoofdlijnen al is aangegeven, ook over die grenzen heen kijken en op zoek gaan naar samenwerking in planning, uitwerking en beheer.

Het natuurbeleid moet in een vroeg stadium ook worden meegenomen in het beleid van de andere beleidssectoren. De ervaring heeft geleerd, dat een vroege afstemming een van de voorwaarden is om te voorkomen dat de groene invalshoek een sluitpost wordt voor de andere, economisch en politiek veel hardere beleidssectoren. Regelmatige inventarisatie van de natuur in en om Culemborg (monitoring) is van groot belang voor het bepalen of het met de vitale natuur de goede kant op gaat of dat op enig vlak (als natuurbeheer, recreatiedruk of andere invloed van buitenaf) bijsturing nodig is.

Natuur brengt veel op maar kost ook geld aan ontwikkeling en onderhoud, gemeenschapsgeld. Daarom is er draagvlak nodig onder de Culemborgers, zowel politici als bij de burgers. Hiertoe zijn voorzieningen nodig om hen met die natuur in aanraking te laten komen (zoals wandel- en fietspaden, rust- en uitkijkplaatsen) en om hen duidelijk te maken wát ze daar nu zien (informatieborden, educatie via school, excursies en huis-aan-huisbladen). Verder zal er een actieve betrokkenheid onder de Culemborgers moeten worden ontwikkeld, bijvoorbeeld in de vorm van meewerken aan het praktische beheer.

Er zijn dus volgens de NVWC in de praktijk mogelijkheden te over om ervoor te zorgen dat Culemborg ook over een jaar of vijftien nog beschikt over een vitale natuur. Maar nadrukkelijk zeggen we, dat ook op andere plekken kansen zullen liggen, ook al is dat nu soms nog niet zo duidelijk. De NVWC heeft een schat aan kennis en ervaring in huis die zij graag aan de gemeente en andere ter beschikking stelt.

Herinneringen aan het jubileumkamp van mei 1995

door Ellen Geleedst

Bij deze Hak-al zit ook de convo voor het jubileumkamp van 2005. Na tien jaar keert de NVWC terug naar Rosnay, met op de achtergrond de enorm hoge masten van de Franse marine (ja, dat verwacht je niet zo middenin het land). Zon, gezelligheid en heel veel leuke waarnemingen, dat zijn de eerste dingen die bij de kampgangers van toen op zullen komen. En zo was het ook: een fantastisch kamp!

Nu weet ik wel dat ik niet helemaal objectief ben in mijn herinneringen, of eigenlijk helemaal niet. Want wanneer je als vrijgezel op kamp gaat en op de terugreis géén vrijgezel meer bent, dan is er het nodige gebeurd. En zeker omdat we nu dus al bijna tien jaar erg prettig samenleven, is dat kamp in mijn herinnering gestegen tot mythische hoogte. Om er met een objectievere blik naar te kijken, heb ik de Hak-al-special eens opgezocht die in juli 1995 verscheen en helemaal gewijd was aan het jubileumkamp. Uit enkele verslagen wil ik nu wat alinea's citeren, om weer een beetje een indruk te geven van wat er zoal gezien kan worden in die periode.

Étang de Lys-St. Georges, foto: Paul van Veen

uit: dagvlinders

Wie had dat kunnen denken! Eind april, begin mei, en dan maar liefst 35 soorten dagvlinders!!! In Culemborg en omgeving kom je in een heel jaar (inclusief de zomerperiode) niet verder dan 20 soorten. Het is dan ook zonder meer voor vlinderaars een bijzonder geslaagd kamp geweest. Je hoefde helemaal niet ver van de camping af; sterker nog, je kon in je tent blijven liggen wachten op de rouwmantel die voorbij kwam zeilen. (...)

Soorten die wel altijd worden opgeschreven zijn natuurlijk de grote pages. Zowel de koningspage als de koninginpage zijn regelmatig gezien, hoewel de aantallen maar erg

klein zijn. Deze schitterende felgekleurde vlinder liet zich soms wel erg goed bekijken en ik heb zelf de koningspage wel dertig keer op de dia staan.

(niet ondertekend, maar vermoedelijk is deze tekst van Kars of Annette)

uit: planten

De tweede dag begon al met een daverende verrassing. In een kleine ondiepe, vermoedelijk pas gegraven poel, werd een waterranonkel met opvallend kleine bloemen gevonden. Deze groeide midden tussen de normale waterranonkels, waardoor we zagen dat ook de vorm van de drijfblaadjes afwijkend was. Het bleek de driedelige waterranonkel

(anunculus tripartius) te zijn. Deze is in Nederland uitgestorven en is overal in Europa uiterst zeldzaam en sterk achteruitgaand. Achteraf kunnen we dit wel tot de meest bijzondere botanische vondst bestempelen.

Wim Rubers

uit: reptielen en amfibieën

Het eerste wat we 's avonds hoorden was het massale koor van de kikkers en de padden. Vooral de groene kikker en de boomkikker lieten zich heel veel horen. Vooral op warme avonden, zoals we die gelukkig die week hadden. (...) Slangen zijn er ook gezien, helaas waren er een aantal al gesneuveld door het verkeer. Ze hebben

namelijk de gewoonte om op of onder warme oppervlakken te liggen om op temperatuur te blijven en asfalt blijft lang warm... Na een aantal dagen hadden we een droeve verzameling van slangenlijken en hazelwormen. Zo was er een adderringslang gevonden die nog leefde, maar de nacht niet meer haalde.

Tom Witberg

uit: vogels

Zes dagen in een afwisselend landschap van bossen, meren, weilanden, ruige hoekjes omsloten door heggen heeft een indrukwekkende soortenlijst (132 soorten) opgeleverd. De waargenomen soorten vormen een mooie afspiegeling van een dergelijk landschap in midden Frankrijk. Echt zuidelijke soorten als bijeneter, scharrelaar of alpengierzwaluw mag je niet standaard verwachten. Die zijn dan ook niet gezien.

Daarentegen waren door de aanwezigheid van de meren de reiger- en de eendachtigen goed vertegenwoordigd. Blauwe- en purperreiger en de roerdomp in mindere mate zijn door het hele gebied gezien/gehoord. De 'witte reigers'(kleine en grote zilvereiger en koereiger en de kwak zijn in duidelijk lagere aantallen waargenomen. De kwak heeft ons een enkele keer vergast op een vlucht boven de camping.

Paul van Veen

uit: persoonlijke impressie van het jubileumkamp in La Brenne

Een aantal taferelen zijn mij

uit: herinneringen aan mijn eerste NVWC-kamp

Het was ook een soort fanatisme waar ik de eerste dagen erg aan moest wennen. Ik liep dan ook rond met een gevoel dat ik toch wel ontzettend dom was. Maar het fijne van NVWC'ers is dat ze je absoluut niet dat gevoel willen geven. En in de loop van de week wordt alles toch vertrouwder en vertrouwder. Je went er aan, sterker nog, het wordt gemakkelijk om mensen met een vlindernet door een weilte te zien huppelen. Je kijkt er naar uit om 's morgens te horen dat er drie excursies zijn: één voor de fietsploeg, één voor de wandelploeg en één met het busje. Je went er ook aan, dat de omgeving rond een mooi plantje wordt platgelegd door fotografen met rijstzakken om vooral toch maar een fraaiere foto te maken dan de fotograaf waarmee je schouder aan schouder ligt. Je kijkt er niet meer van op, dat een moerasschildpad die in de modder is gevallen in een plas verderop wordt schoongespoeld om mooier op de foto te komen. Kortom, je went aan al die afwijkingen die natuurliefhebbers kunnen vertonen.

(ook toen al schreef ik af en toe een stukje)

Belle La Brenne, foto: Paul van Veen

bijgebleven. (...)

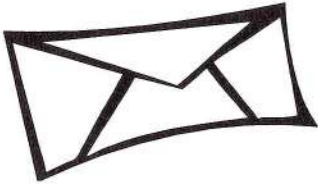
Tijdens de gezamenlijke maaltijd zagen we tot onze verbijstering dat er plotseling, uit een hoek van de camping, een tiental loslopende koeien het terrein opkwam. Ze liepen recht af op een niets vermoedende visser, die daar zijn gehele uitrusting had uitgestald. Om ernstige schade te voorkomen kon de visser door schreeuwen en gebaren te maken de kudde verjagen.

Deze nu liepen daarna linea recta in de richting van de plek waar wij onze tenten hadden geplaatst. De

laatste tent op het terrein, dus de eerste die de koeien zouden tegenkomen, werd bewoond door Yme Jan Bosma en zoon Hylke. Als een atleet op topniveau legde hij de 200 meter richting tent af (zonder te klokken op het oog binnen de 23 seconden). Net op tijd om de losgeslagen kudde ervan te weerhouden alles omver te lopen. Als een echte cowboy dreef hij de beesten in de richting van waar ze gekomen waren en kon daarna, na een dankbaar applaus van de andere tentbewoners, aan het ontbijt weer tot rust komen.

Paul en ik zijn inmiddels twee keer terug geweest naar La Brenne. Eén keer in de zomer, aan het begin van een vakantie naar Spanje. Eerlijk gezegd was dat niet zo'n succes. Moe, aan vakantie toe, en dan tussen een indrukwekkende hoeveelheden muggen kamperen, dat haalde bij lange na niet het La Brenne uit onze herinneringen. Maar anderhalf jaar geleden zijn we er weer in de meivakantie geweest. Tien dagen in dezelfde periode als tijdens het kamp. En hoewel het weer minder mooi was dan in 1995 was dat weer een heel prettig verblijf. De camping is inmiddels wat uitgebreid en vooral het Parc Régional is drastisch verbeterd. Er is niet meer alleen een bezoekercentrum van toen, het Maison du Parc, maar er is ook een speciaal bezoekerscentrum voor vogelaars, waar deskundige mensen aanwezig zijn en recente informatie wordt bijgehouden. Ook is het park uitgebreid met een leuk aantal prachtige vogelkijkhutten.

Wat het gebied zo bijzonder maakt is toch vooral de veelzijdigheid! Veel kampbestemmingen zijn wat specifiek leuk voor vogels, of juist leuk voor planten. Maar La Brenne heeft het allemaal. Vlinders, (water)vogels, orchideeën en andere leuke planten, boomkikkerkoren... Voor elk wat wils, zou ik zo zeggen.

Nieuws van het bestuur

Op deze pagina staat meer te lezen over gebeurtenissen en activiteiten die vanuit het bestuur opgepakt worden. De vereniging bestaat in 2005 dertig jaar. Een jaar om bij stil te blijven staan en de gedachten te laten gaan naar zowel het verleden als naar de toekomst. Over de ondertekening van het convenant Zwerfvuil van de Gemeente met de beheergroep en de jeugdgroep op 27 november heeft u ook in de pers al kunnen lezen.

NVWC 30 jaar

Op de kaderavond van 27 september zijn ideeën gespuid over de 'viering' van 30-jaar NVWC in 2005. In 2000 is er veel werk gestoken in een feestelijke bijeenkomst met leden en oud-leden. Deze keer zal het niet zo groots opgezet worden. De werkgroepen hebben al veel om handen en ook het bestuur is met allerlei zaken bezig. Toch is een werkgroepje samengesteld dat de ideeën van deze avond verder uit gaat werken zodat in 2005 NVWC-30 jaar aan de vereniging toch niet onopgemerkt voorbij zal gaan. De werkgroep bestaat uit Annette van Berkel, Leo van der Kooij, Mike van der Linden en Gonda Baard. U hoort hier in de volgende Hak-al meer van.

Ondertekening Convenant Zwerfvuil

De jeugdgroep heeft een nieuwe start gemaakt. Met inmiddels een bijna voltallige groep (vijftien kinderen) gaan Gerdit en Monica, regelmatig ondersteund door een lid van een werkgroep, de natuur in. De Baarsemwaard is daarbij een geliefde plek om naartoe te gaan. De jeugdgroep wil zich door het ondertekenen van het Convenant Zwerfvuil inzetten om de vervuiling in de Baarsemwaard tegen te gaan. Daarvoor gaan ze met een vuilniszak gewapend naar de Baarsemwaard. De gemeente wil dit graag belonen met een geldbedrag dat bestemd is voor een educatief project en het beschikbaar stellen van afvalknijpers. De beheergroep, die al jaren de omgeving van de Ketelvink schoonhoudt, is medeondertekenaar. De gemeente plaatst ook een extra vuilnisbak bij de Ketelvink, die in het gemeentelijk afhaalschema wordt opgenomen. De ondertekening met de wethouder heeft op 27 november plaatsgevonden.

Nieuwjaarsbijeenkomst zaterdag 8 januari

Traditiegetrouw de eerste bijeenkomst in het nieuwe jaar. Met in herinnering de gezellige avond van afgelopen januari een aanrader om naartoe te komen. In november is de laatste lezing, in december zijn de werkgroepen nog druk en 15 december kunt u nog naar een avond over naaldbomen, maar dan houdt het op. In de vereniging hangt een goede sfeer en velen vinden het fijn om elkaar te ontmoeten en gewoon met een hapje en een drankje met elkaar te praten. Voor het bestuur is dit ook een moment om (nieuwe) leden te ontmoeten. En voor de leden om de nieuwe bestuursleden beter te leren kennen. In bijgaande convo meer informatie over deze avond.

Veerweggebied

Bij de ontwikkelingen van het Veerweggebied, een van de gemeentelijke OSV projecten (Ontwikkeling Stedelijke Vernieuwing) participeert de NVWC in de klankbordgroep. De OSV-projecten zijn volop in het nieuws en het Veerweggebied is een plek waar de NVWC graag meer natuur terug zou willen. De NVWC is tegen chemische onkruidbestrijding en heeft dit aan de Raad laten weten.

Bij deze laatste Hak-al van 2004 vindt u ook een uitnodiging voor de Nieuwjaarsbijeenkomst op zaterdag 8 januari. Afgelopen jaar waren veel leden die gekomen waren om natuurvrienden een fijn nieuwjaar te wensen. Ook dit jaar bent u van harte uitgenodigd. U kunt dan meteen het resultaat van de bibliotheekgroep zien, die in 2005 gestaag doorgaat en uw medewerking vraagt.

NVWC lid van klankbordgroep Veerweggebied

Het Veerweggebied is een van de zeven projecten die binnen de provinciale subsidie van Ontwikkeling Stedelijke Vernieuwing valt. Eind augustus was de NVWC aanwezig tijdens de informatieavond met de bewoners. In het Veerweggebied zit het zeldzame koevinkje (een vlinder) en het is verder voor de NVWC een plek waar kansen liggen. Daarom zal Mike van der Linden namens de NVWC in de klankbordgroep Veerweggebied zitting nemen. Mochten er ontwikkelingen zijn die voor u interessant zijn om te weten, dan zal hij daar zeker in de Hak-al over berichten.

Weer gif in Culeborgs groen?

In de begrotingsvoorstellen voor 2005 heeft het College opgenomen dat, om onkruid tegen te gaan, er weer met chemische bestrijdingsmiddelen gewerkt zal worden. Men heeft het idee dat men daar veel mee kan besparen (150.000 euro zegt men...) en ook dat Culeborg er schoner van wordt (ja, dat menen ze serieus!!).

In de raadsvergadering over de begrotingsplannen heeft de NVWC ingesproken en aangegeven dat we het hier absoluut niet mee eens zijn. Behalve dat we het bizar vinden dat chemisch doodgespoten groen schoon genoemd kan worden, hebben we gewezen op het waterconvenant dat nog geen twee maanden geleden is ondertekend door de wethouder en waarin wordt uitgesproken dat gewerkt zal worden aan een verbetering van de waterkwaliteit. Een grotere tegenstelling is nauwelijks denkbaar. Uit onderzoek is gebleken dat juist de bestrijdingsmiddelen die op verhardingen gebruikt worden voor het allergrootste deel afspoelen en in het oppervlaktewater terechtkomen. Behalve dat dit natuurlijk slecht is voor het milieu, wordt hier ook letterlijk geld weggespoeld het riool in.

We hebben er bij de Raad op aangedrongen om het College op andere gedachten te brengen. Er zijn veel slimmere methoden om met onkruid om te gaan. Door een creatieve inrichting en materiaalgebruik kun je op veel plekken onkruid voorkomen en door op andere plekken verhardingen te verwijderen of juist verhardingen gebruiken waar onkruid geen kans heeft kun je op een veel duurzamer manier omgaan met 'onkruid'.

Bibliotheek op zoek naar

Al bijna een jaar rond is er gewerkt in de bibliotheek. Inmiddels zijn alle boeken voorzien van een Siso-code. Een Siso-code (ook gebruikt in de bibliotheek) geeft aan een boek een cijfer dat correspondeert met het trefwoord dat het meest bij het boek past, bijv. 598 Vogels algemeen. De verwerking van de boeken in het computersysteem is gestart. Voor de bibliotheekgroep het moment om aan de leden en de leden van de werkgroepen te vragen of en welke boeken zij uit de bibliotheek geleend hebben. Ook is het mogelijk deze boeken alleen te laten coderen en in het systeem in te voeren zonder ze blijvend af te staan. Op deze wijze blijven ze voor de NVWC als bibliotheekbezit wel zichtbaar! Graag ieders medewerking; wellicht is er tussen kerst en nieuwjaar een uurtje beschikbaar om het even door te geven. U kunt hierover contact opnemen met Gonda Baard (mwbaard@planet.nl).

Website veel bekeken

Heeft u al wel eens onze website bezocht? Deze is te vinden op www.nvwc.nl Natuurlijkhebbers buiten Culeborg weten de website wel te vinden. Regelmatig komen vanuit andere delen van het land groepen hierheen om van de natuur in de uiterwaarden te genieten, mede dankzij de informatie die van de website is afgehaald. Met de vraag aan de vogelwerkgroep om een excursie te begeleiden. De website geeft een prachtig wisselend beeld van de Baarsewaard door de seizoenen heen. Verder veel informatie vanuit de werkgroepen en resultaten van excursies, vogeltellingen e.d.. De website wordt regelmatig voorzien van nieuwe informatie. De opzet van de website lag in handen van Jan Dirk Buizer en sinds kort is Gerrit Jan Klop bij het werk van de website betrokken om hem actueel te houden. Van harte aanbevolen.

Natuur- en Vogelwacht Culeborg

21 augustus 2003

Fotoreeks 'De Baarsewaard in 2003 en 2004'

Ingelaste vogeltrekexcursie 2 oktober 2004!

27 september 2004
Zaterdag 2 oktober is het wereld beschachdasy. Over de hele wereld wordt zo aandacht gevraagd voor

Woensdag 17 november 2004

Nieuw op de site:

- 16 november 2004
• Waarnemingen bijgewerkt
- 13 november 2004
• Waarnemingen bijgewerkt
• Trektoelooagina bijgewerkt
- 9 november 2004
• Agenda bijgewerkt
• Waarnemingen bijgewerkt
• Totalen van trektoelooagina 2004 tot 6 november toegevoegd.
- 8 november 2004
• Waarnemingen bijgewerkt
- 6 november 2004
• Trektoelooagina bijgewerkt
- 31 oktober 2004
• Waarnemingen bijgewerkt
• Trektoelooagina bijgewerkt
• Info over werkgroepen bijgewerkt

In memoriam

Kees IJdenberg

Een buitengewoon rustige en vriendelijk man, zo herinner ik me Kees. Het was dan wel een Amsterdammer, maar hij had niet dat luidruchtige en branieschopperige dat je daar zo vaak ziet. Op de kampen de afgelopen jaren waren Kees en Frieda altijd aanwezig in hun caravan in het getto met de andere sleepshutten. Rustig zijn sigaretje rokend op het opklapstoeltje en dan op zijn eigen rustige manier de aandacht vragen voor weer een mooi verhaal.

We wisten dat hij ernstig ziek was, een vorm van leukemie, maar de afgelopen weken zagen we hem juist weer wat vaker bij de NVWC. Hij kwam langs op een woensdagochtend bij de klusgroep en ook bij de lezing van Wim over Corsica was hij present. Hij wist zelf ook dat het niet goed ging, maar een zo spoedig einde had ook hij een maand geleden niet verwacht. Nu hij zelf zo slecht van gezondheid werd was het verzorgen van Frieda een probleem geworden en zij werd in het Beatrix verpleeghuis opgenomen en daar goed verzorgd. Regelmatig kwam ze nog wel naar huis en dan was Kees weer volop met haar bezig. Ook de laatste dagen van Kees' leven hebben ze samen doorgebracht in het verpleeghuis.

We wensen Frieda veel sterkte toe. Ze is zelf ook ernstig ziek en ik kan heel moeilijk inschatten wat er nog in haar omgaat, maar ze moet wel verder zonder hem. Ook de kinderen en aanhang wensen we heel veel sterkte toe in de komende tijd. Ook voor hun is de dood van hun Kees een klap.

Kars Veling

Op 18 november 2004 ben ik 's avonds in slaap gevallen in het bijzijn van Frieda en mijn familie. Het was mooi geweest in dit leven, de vooruitzichten waren slecht.

Mijn laatste dagen heb ik samen met Frieda doorgebracht op één kamer in verzorgingshuis Beatrix in Culemborg.

Ik heb uitgebreid afscheid kunnen nemen van Frieda en de kinderen. Alles wat ik wilde zeggen is gezegd, alles wat ik wilde is geregeld. Mijn laatste wens ging in vervulling.

Ik wens jullie het allerbeste voor de toekomst.

Kees.

Paddenstoelenexcursie

Kaapse bossen

door Wim Kievit

schubbe boschampon, foto: Wim Kievit

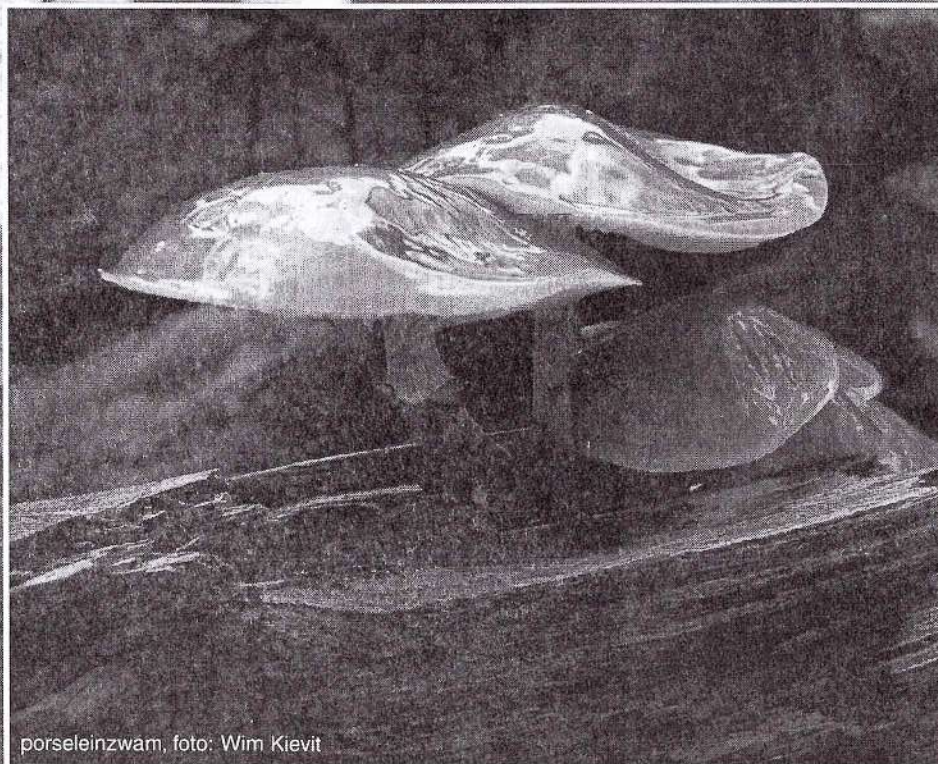
Op 9 oktober 2004 was er de eerste paddestoelenexcursie van deze herfst.

Traditie getrouw gingen we naar de Kaapse bossen. Onder een lekker warm zonnetje was het goed zoeken, we konden met elkaar 52 soorten op naam brengen, een mooie score. Dit keer kozen we voor het terrein rond het theehuis Helena Heuvel. Direct op het parkeerterrein konden we al enkele soorten noteren.

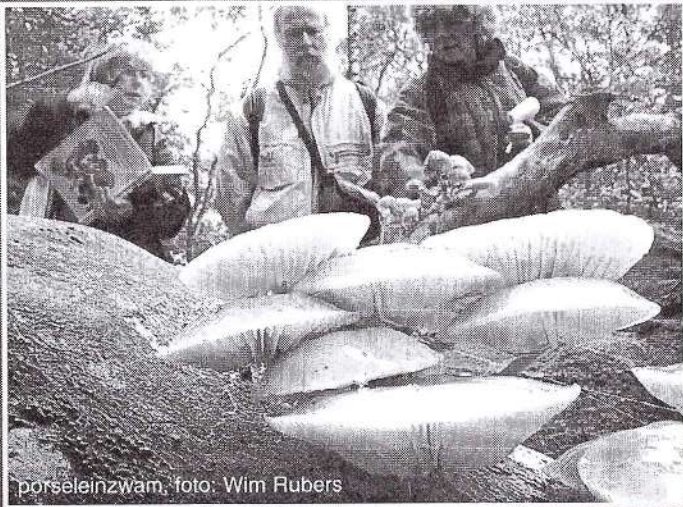
Het is grappig om te ontdekken dat in het lariksbos weer andere soorten voorkomen dan onder dennen, zo vind je in een gevarieerd bos veel meer soorten dan in een bos waar veel dezelfde bomen staan, elke biotoop heeft weer andere paddestoelen.

Het is erg fijn om jarenlang, steeds om ongeveer dezelfde tijd een bepaald gebied te bezoeken omdat je het gebied beter leert kennen en je zo veel paddestoelen leert kennen die in het gebied voorkomen.

De deelnemers: Annemarie Toine-Paul-Adrie-Wim-Jaaike-Yme-Jan-Wim-Cees en Jantine hebben met veel genoegen aan deze excursie deelgenomen.

porseleinzwam, foto: Wim Kievit

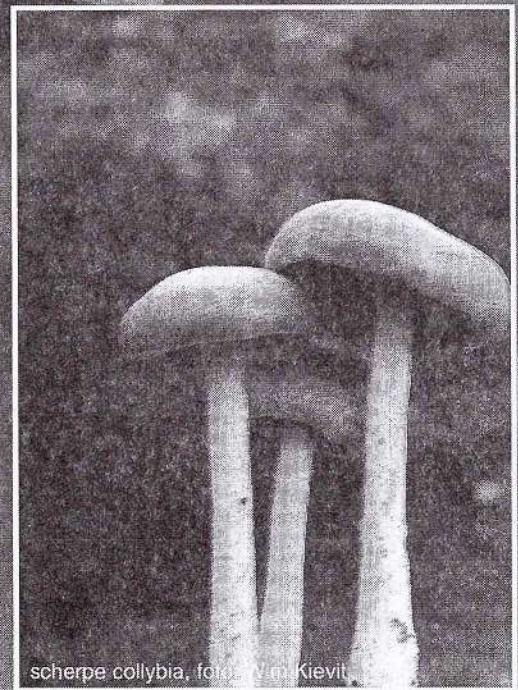
porseleinzwam, foto: Wim Rubers

de deelnemers, foto: Wim Rubers

schubblige bundelzwam, foto: Wim Kievit

scherpe collybia, foto: Wim Kievit

roodporiehoutzwam, foto: Wim Kievit

Soortenlijst

Nederlandse naam:

gewone krulzoom
gepeperde melkzwam
vliegezwam
bruine ringboleet
gewone franjezwam
parelstuifzwam
melksteelmycena
tweekleurigefopzwam
kastanje boleet
gewoon elfenbankje
koelekoelzwam
regenboog russula
helmmycena
tweekleurige vaalhoed
geelwitte russula
boter collybia
scherpe collybia
berkezwam
roestvlekken zwam
porseleinszwam
sombere ruweelboleet
kopergoudzwam
schubbig bundelzwam
bundelmycena
aardappel bevis
zwartwordende stuifzwam
ropzwam
kloverig koralswammetje
alkenbladswammetje
dennevlamhoed
leversmelkzwam
paardehaartaailing
berkeboleet
zwarte kluifzwam
geschubde inktzwam
graskleefsteel mycena
roodporie houtzwam
parelamaniet
nevelzwam
gele korstzwam
oranje aderzwam
roestbruin kogelzwammetje
roodbruine slankeamaniet
echte tonderzwam
paarse knoopzwam
gele hoornjes
kleine bloedsteel mycena
kaneelkleurige melkzwam
bruinschubbig gordlijnzwam
narcis amaniet
dennevoetzwam

Latijnse naam:

Paxillus involutus
Lactarius piperatus
Amanita muscaria
Suillus luteus
Thelephora terrestris
Lycoperdon perlatum
Mycena galopus
Laccaria bicolor
Xerocomus badius
Trametes versicolor
Laccaria amethystea
Russula cyanoxantha
Mycena galericulata
Hebeloma mesophaeum
Russula ochroleuca
Collybia butyracea
Collybia peronata
Piptopurus betulinus
Collybia macutata
Oudemansiella mucida
Xerocomus porosporus
Stropharia aeruginosa
Pholiota squarrosa
Mycena oortiana
Scleroderma citrinum
Lycoperdon foetidum
Laccaria laccata
Calcera viscosa
Collybia dryophila
Gymnopilus penetrans
Lactarius hepaticus
Marasmius androsaceus
Leccium scabrum
Helvella lacunosa
Coprinus comatus
Mycena epipterygia
Daedaleopsis confragosa
Amanita rubescens
Clytocybe nebularis
Stereum hirsutum
Phlebia meresmoides
Hypoxylon fragiforme
Amanita fulva
Fomes fomentarius
Ascocoryne sarcoides
Galocera cornea
Mycena sanguinotenta
Lactarius quietus
Cortinarius Pholideus
Amanita gemmata
Phaeolus schweinitzii

Natur- und Humorstudie mit Horst und Rudi

door Horst und Rudi

Beste menschen. Mit eingang van deze Hak-al kunt U een gans nieuwen Rubriek verwachten van ondergetekenden. Wij willen uns allereerst graag even maal voorstellen.

Wij zijn Horst von Ort und Rudi Brenkmensch. Van oorsprong zijn wij Duitsers, maar sinds enige tijd hebben wij een woning bekomen in die prachtige Betuwe. Wij verzoeken uit aller macht die Nederlandsche spraak zo spoedig mogelijk under die heupen te krijgen. U moet uns onzere foutschrijvingen maar vorloipig vergeven doen. In de loop der tijd wil dat zekerlijk gaan verbeteren.

Aber, zo zult U uzelf afvragen, warum komen twee Deutsche lieden de kolommen unzerer prachtvoller Klubblad vullen? Dat kunnen wij doch zekerlijk ook zelfst? Wij kunnen U echter gans geruststellen. Wij zijn namentlijk schoon eniger tijd zelfst lid van Uwer prachtvoller Vereiniging. Dat zitst namentlijk zo:

Als Wetenschaffers zijn wij zeer interesseert in die Natur, net als U allen. Maar wij zijn evenvals interesseert in taal und dann mit name: Humor. In wetenschaffelijker Kringen bestaat ein vermoeden dat die twee zaken zelden echt tezamen gaan. Naturmensen zijn geen Humormensen en vieze versza. Persoonlich denken wij dat bestemmt anders ligt. In de tijd dat wij leden der NVWC kunnen beobachten hebben, bleek ons zeer duidlijk dat het ook mit Naturliefhebber goed dijenklatschen kan zijn. Ter illustratie willen wij einige vorbeelden geven:

Wij dienden getwee met schnelle spoed ein toiletaangelegenheid op te zoeken wenn een der NVWC-leden met de volgender unvergeetlijker éénlijner op den propfen kwam gedurende ener vergeefse zoektocht naar Vlinders:

'Een gentiaanblauwtje lopen'

Tsja, daar kunnen onzere landsluiden in Deutschland noch een punktje aan zoigen.

Ook van Europeeser klasse war de volgender Aufmerking tijdens een twistgesprek over een Vogelwaarneming:

'Een stormvogeltje in een glas water'

Bijna ontroerd waren wij over zo viel puur taalgevoel en allesubertreffende Humor.

Wij zijn dan ook zeer beneut of het nog meer NVWC-leden geeft die zulke éénlijners in hun petto hebben. Zij kunnen dat dann doorsturen naar redactie@NVWC.nl ter attentie von Horst und Rudi.

Dank voor Uwer tijd
en groetGott!

Adressen

Contactadres:

Natuur-en Vogelwacht
Culemborg
Clubhuis "De Ketelvink"
Middelcoopstraat 1A
4102 CE Culemborg
Postbankrek.: 83.31.858
KvK te Tiel: 40156764
e-mail: post@nvwc.nl
website: www.nvwc.nl

Bestuur:

Kars Veling (voorzitter)
Akkerwinde 9
4102 JJ Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 16 89

Gonda Baard (secretaris)
Martinus Nijhoff 13
4103 WP Culemborg
Telefoon: 0345-52 13 94

Yme Jan Bosma (penning-
meester)
Wilgenboom 51
4101 WK Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 30 08

Leo van der Kooij
Vliegerweg 3
4101 JK Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 54 50

Frans Waroux
Irene Vorrinkstraat 19
4105 JA Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 53 93

Mike van der Linden
Oostersingel 9
4101 AA Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 21 52

Margreet de Nie
Landzichtweg 14
4105 DP Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 67.69

Stellen van vragen aan het
bestuur kan door te bellen
(zie voor telefoonnummers
hierboven) of te mailen naar het
volgende adres:
bestuur@nvwc.nl

Lidmaatschap en Contributie:

Nieuwe leden en adreswijzigin-
gen kunnen worden doorgegeven
via: Toine van Laar
e-mail: lidworden@nvwc.nl
of het postadres van
"De Ketelvink"

Betaling geschiedt per
toegezonden acceptgirokaart.
Lidmaatschap per gezin/adres
€15,00 per jaar.
Postlidmaatschap € 20,00 per
jaar. Opzegging minimaal een
maand voor het einde van het
verenigingsjaar.

Coördinatoren:

*Kampen, lezingen, dia-avonden
en cursussen:*
Leo van der Kooij
Vliegerweg 3
4101 JK Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 54 50

Nestkastenwerkgroep:

Ruud Post
Linnaeuslaan 61
4102 LG Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 01 35

Vogelwerkgroep:

Theo Boudewijn
Akelei 42
4102 JM Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 35 02

Zoogdierenwerkgroep:

JanDirk Buizer
Hoefblad 38
4102 JR Culemborg
Telefoon: 0345 - 47 33 39

Plantenwerkgroep:

Leo van der Kooij
Vliegerweg 3
4101 JK Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 54 50

Insectenwerkgroep:

Annette van Berkel
Akkerwinde 9
4102 JJ Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 16 89

Knotwilgenwerkgroep:

Harry van de Warenburg
Grondzeilerweg 9
4105 HJ Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 43 58

Werkgroep Wintervoeding

Vogels
Ruud Post
Linnaeuslaan 61
4102 LG Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 01 35

Werkgroep Natuurfotografie:

Wim Kievit
Verdistraat 13
4102 CL Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 45 61

Begeleiding jeugdgroepen:

Gerdt Greve
Alida de Jongstraat 31
4105 EC Culemborg
Telefoon: 0345 534 000

Monica Noordhuis
Heimanslaan 867
4102 LN Culemborg
Telefoon: 0345 521 617

Contact-adressen:

Dierenambulance Vianen:
Tini de Bis
Postbus 390
4130 EJ Vianen
Alarmtelefoon: 06-51 11 12 90

Kinderboerderij "de Heuvel"

Peter Brosky
Weithusen 63
4102 NV Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 88 09
Steunpunt NME
Pauline Hoevenaars
Weithusen 63
4102 NV Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 97 41
(dinsdag en woensdag)
0345 - 47 77 91
maandag t/m donderdag)
bezoek op afspraak
e-mail: nmeculemborg@wanadoo.nl

Diverse

Natuurorganisaties:

Milieu:
*Milieuklachten gemeente
Culemborg*
Telefoon: 0345 - 477 794
(tijdens kantooruren)
Na kantooruren politie
Telefoon: 0900 - 88 44

*Klachten meldlijn gemeente
Culemborg*
Telefoon: 0345 - 477959

*Milieuklachten en
informatiecentrum (MKIC)*
Telefoon: 026 - 359 99 99

Veldpolitie:
(Werkhoven)
Den Hartog: 0345 - 55 15 58
(Cothen)
Vrieling: 0345 - 56 16 75
(Zeist)
Meldkamer: 030 - 69 24 824

*Algemene Inspectiedienst
A/D groendesk*
Telefoon: 030 - 66 92 640 of
030 - 66 92 663

Gemeentepolitie
Triosingel 34
4101 XC Culemborg
Telefoon: 0900 - 88 44

Vereniging Milieudefensie:
Tweede Weteringplantsoen 9
1017 ZD Amsterdam

*Milieudefensie Steunpunt
Culemborg:*
Fredrik van Eedenlaan 30
4103 WB Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 30 97
e-mail: han.horstink@planet.nl

*Milieuwerkgroep
Noordwest-Betuwe:*
Harry van de Warenburg
Grondzeilerweg 9
4105 HJ Culemborg
Telefoon: 0345 - 51 43 58

*Werkgroep Milieu
Geldermalsen:*
Henk ten Berge
Twee Morgen 16
4196 JT Tricht
Telefoon: 0345 - 57 39 74

Milieuwerkgroep Buren:
Goof den Hartog
Kloosterlaan 15
4111 LG Zoelmond
Telefoon: 0345 - 50 20 61

Informatie:

Clubhuis:
"De Ketelvink" voormalig
"Ketelhuis" op Terweijde.

Bibliotheek:
Boeken/verslagen/tijdschriften in
"De Ketelvink".
Informatie en uitleen
woensdagmorgen of op afspraak
Telefoon: 0345 52 13 94

Het Vogeljaar:
Jaarabonnement door
overschrijving van 12,55 euro op
girorekening van de N.V.W.C.,
ondervermelding van
"Het Vogeljaar"

Verbandtas en -trommel:
Voor alle activiteiten is er een
verbandtas en -trommel aan-
wezig in "De Ketelvink".
Aanvullingen z.s.m. na gebruik
doorgeven aan de beheerder:
Ellen Geleedst
Dorpstraat 24
4111 KS Zoelmond
Telefoon: 0345 - 52 19 53

Inleveren vogelwaarnemingen:
e-mail: waarnemingen@nvwc.nl
Invulformulier te vinden op
www.nvwc.nl of via
de speciale bak in "De Ketelvink"

Vogelopvang:
Alle "wilde" zoogdieren en
vogels, die hulpbehoevend zijn
kunnen gebracht worden naar:

(tijdens kantooruren)
Kinderboerderij "de Heuvel"
Jan Kapér
Weithusen 63
4102 NV Culemborg
Telefoon: 06 - 51 57 23 05

(Na kantooruren)
Ruud Post
Linnaeuslaan 61
4102 LG Culemborg
Telefoon: 0345 - 53 01 35

Postadres Redactie De Hak-al:
Ellen Geleedst
Dorpstraat 24
4111 KS Zoelmond
Telefoon: 0345 - 52 19 53
e-mail: redactie@nvwc.nl

Indien deze Hak-al onbezorgbaar,
graag retour aan:

N.V.W.C.
Middelcoopstraat 1A
4102 CE Culemborg

AGENDA

januari

08	09:00	knotwerkgroep	knotwilgensnoeien
08	19:00	bestuur	nieuwjaarsbijeenkomst
10	20:00	bestuur	bestuursvergadering
15	09:30	jeugd	voorbereiding roofvogeltelling
21	20:00	lezing	reisverhalen- Paul en Ellen
22	09:00	vogelwerkgroep	ganzenexcursie Kil van Hurwenen
29	09:00	knotwerkgroep	knotwilgensnoeien
29	09:30	jeugd&vogelwerkgroep	jaarlijkse roofvogeltelling

februari

07	20:00	fotowerkgroep	fotografie-avond
14	20:00	bestuur	bestuursvergadering
18	20:00	lezing	dia-lezing
19	09:00	knotwerkgroep	knotwilgensnoeien
19	09:30	jeugd	nestkasten

maart

05	09:00	knotwerkgroep	knotwilgensnoeien
05	09:30	jeugd	takken I
07	20:00	fotowerkgroep	fotografie-avond
12	10:00	(Annette)	schelpen en stenen langs de Lek
14	20:00	bestuur	bestuursvergadering
18	20:00	lezing	dia-lezing
19	vroeg	jeugd	reeën Regulieren
21	20:00	bestuur	jaarvergadering (incl. loting Hemelvaartkamp)

1 januari deadline kopij Hak-al

Kijk voor het laatste nieuws op www.nvwc.nl